

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA, O.P.S.

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R087 Podniková ekonomika a management obchodu

POROVNÁNÍ DAŇOVÉ SOUSTAVY DO ROKU 1992 S DAŇOVOU SOUSTAVOU OD ROKU 1993 V ČESKÉ REPUBLICE

Kateřina KULHAVÁ

Vedoucí práce: Ing. Josef Horák, Ph.D.

Tento list vyjměte a nahrad'te zadáním bakalářské práce

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury pod odborným vedením vedoucího práce.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a v práci jsem neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Mladé Boleslavi dne

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu Ing. Josefu Horákovi, Ph.D. za jeho odborné vedení bakalářské práce, jeho ochotu, vstřícnost, cenné rady a konzultace, které mi velmi pomohly při vypracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	8
1 Charakteristika historického vývoje daní.....	9
1.1 První počátky daní.....	9
1.2 Berně a poplatky v českých středověkých a raně novověkých zemích ...	11
1.3 Daně a poplatky v 19. století a za Československé republiky v letech 1918 – 1938.....	13
1.4 Vývoj ve 20. století	17
1.5 Charakteristika daňové soustavy od roku 1993 po současnost.....	18
2 Definice základní terminologie spojené s problematikou daní	21
2.1 Základní terminologie	21
2.2 Daňové reformy.....	27
2.3 Funkce daní	28
2.4 Členění daní.....	29
2.5 Lafferova křivka.....	30
2.6 Daňové termíny.....	31
3 Daňové soustavy	32
3.1 Daňová soustava v roce 1990 - 1992.....	32
3.2 Daňová soustava v roce 1993.....	33
3.3 Daňová soustava v roce 2015.....	34
3.4 Shrnutí daňových soustav	37
4 Daň z příjmů	41
4.1 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 1992.....	41
4.2 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 1994.....	41
4.3 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 2015.....	42
5 Analýza daňového zatížení poplatníků u daně z příjmů FO.....	46
5.1 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1992.....	47
5.2 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1994.....	50
5.3 Výpočet daně z příjmů FO v roce 2015.....	52
6 Komparace zjištěných výsledků.....	56
6.1 Komparace daňových zákonů o dani z příjmů v jednotlivých letech.....	56

6.2	Shrnutí rozdílů v pozorovaných zákonech o dani z příjmů	65
6.3	Komparace vzorových příkladů v jednotlivých letech	66
	Závěr	68
	Seznam literatury	70
	Seznam obrázků a tabulek	72

Seznam použitých zkratk a symbolů

FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
ZD	Základ daně
ČSSR	Československá socialistická republika
EU	Evropská unie
ZP	Zdravotní pojištění
ČSFR	Československá federativní republika / Česká a Slovenská federativní republika
Př. n. l.	Před naším letopočtem
apod.	a podobně
Sb. z. a n.	Sbírka zákonů a novel
Dle	podle
ZO	zdaňovací období
aj.	a jiné
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSR	Česká národní rada

Úvod

V této bakalářské práci se budeme zaměřovat na komparaci daňových soustav v naší historii až po současnost.

Cílem této bakalářské práce je zjistit daňové zatížení běžných rezidentů České republiky. Cílem je vypočítat daň z příjmů fyzických osob jednotlivých rezidentů a komparovat zjištěné výsledky.

Dalším cílem je provést analýzu daných zákonů o dani z příjmů v jednotlivých sledovaných obdobích. Cílovými roky jsou rok 1992, 1994 a 2015

Práce se bude věnovat prvopočátkům daní, jak tomu bylo v dávné minulosti, až po daňovou reformu která byla zavedena od roku 1993 až po naší současnost v roce 2015.

Bakalářská práce se bude členit na teoretickou část, kde budou popsány jednotlivé stavy v jednotlivých historických obdobích, a druhá část bakalářské práce, praktická část, se bude věnovat výpočtu daně z příjmů v minulosti až po současnost a bude provedena komparace jednotlivých daňových soustav a zjištěných výsledků.

V první kapitole bude popsáno, jak vůbec vznikly daně, kde se začali daně vybírat a jejich postupný vývoj od prvních počátků, přes středověk a vývoj daní v posledních několika stoletích.

V druhé kapitole bude popsána základní terminologie spojená s daněmi, jejich výběrem, reformy spojené s daněmi až po vysvětlení významu Laferovy křivky.

V další části se budeme věnovat členění daní v jednotlivých letech a detailnějšímu popisu, k čemu jednotlivé daně sloužily, jak se platily a jaké základní funkce daně plní.

V poslední části teoretické části bakalářské práce se zaměřím na daň z příjmů fyzických osob, která bude i náplní praktické části bakalářské práce.

V závěru bude provedena analýza a komparace zjištěných výsledků.

1 Charakteristika historického vývoje daní

1.1 První počátky daní

Vybírání daní začalo již mnoho let před naším letopočtem. Historicky bychom se mohli dostat až do 8. tisíciletí př. n. l. Vybírání daní jako takové, se začíná řadit, až od dob kdy vznikaly první státy, především městské státy. První počátky vybírání daní se řadí do starověké Mezopotámie, Izraele, Řecka, Egypta a říše Chetitů. V českém jazyce se nenachází přesná terminologie pro výraz daně. V historii se nachází výrazy jako je berně, dávka, clo, taxa, důchodek, poplatek a v moderní době se používají výrazy jako je monopol nebo kolek. (Starý, 2009)

Mezopotámie

Mezopotámská říše se rozkládala mezi řekami Eufrat a Tigris, v oblasti, kde se v dnešní době rozkládá Irák. Tato země se stále rozšiřovala kvůli zemědělské půdě, která byla potřeba zavlažovat, a tyto skutečnosti vedly k založení státně organizované společnosti. Z mezopotámských měst máme doloženy daně různého charakteru. Převážně šlo o přímé daně, které se platily penězi nebo naturálními komoditami. Nešlo o peníze, jako je známe dnes. Jednalo se o puncem označené kousky kovu. Nejčastěji se využívalo stříbro a měď. Zlato se v této době využívalo zřídka. Naturáliemi se rozumí obilí, dobytek, část úlovku ve formě ryb. O výběr daní se starali takzvaní ugulové nebo maškini.

V Mezopotámii bylo několik velkých měst, které už v této době měly svůj vlastní daňový systém. Patří sem Babylon díky Chammurapiho zákoníku a města Ur a Lagaš, která jsou známá první daňovou reformou v historii lidstva. (Starý, 2009)

Egypt

V Egyptě byl považován za nejvyššího představeného státu faraon. Faraon měl nejvyšší postavení v Egyptě a jeho moc byla téměř neomezená. Mimo společenskou hierarchii stály pouze kněží a kněžky. Pro fiskální účely byli faraonem jmenováni dva zástupci. Každý zástupce dostal na starosti správu státní pokladny, v jedné ze dvou částí egyptské říše. Jedna pokladna pro Horní Egypt nazývaná bílý dům a druhá pokladna pro Dolní Egypt nazývaná červený dům. Egypt měl nejdůmyslnější a nejpropracovanější systém evidence osob a majetku.

Pro evidenci půdy měli několik tříd podle kterých byly následně daně vybírané. Pro evidenci půdy měli několik tříd, podle kterých byly následně daně vybírané.

- a) Neplatí se daň žádná.
- b) Platí se daň poloviční.
- c) Platí se daň tříčtvrteční.
- d) Platí se daň plná.

Daně se platily téměř ze všeho. Příkladem může být daň z výtěžku z pozemků, daň z dobytka, daň ze zlata a z uměleckých a řemeslnických výrobků nebo daň z domácích prací.

Aby bylo možné evidovat všechny vybrané daně, bylo nutné určit základní platební jednotku, kterou se v Egyptě stal tzv. kroužek nebo kotouček, který byl vyroben z vzácného kovu. Od toho se dále odvíjel výběr daní. Jako v Mezopotámii se v Egyptě platilo naturáliemi, a proto se jako státní pokladna považovaly především sýpky na obilí a další plodiny. (Široký, 203)

Řecko

Řecko je velmi bohaté na dějiny a můžeme zde sledovat velké množství období. Pokud se jedná o fiskální systém tohoto státu, jde především o Spartu a Athény.

Athény

Zde se mluví o athénské demokracii, která je považována za vzor občanské společnosti. Athény rozšířily okruh občanů a rozdělily je do několika tříd a to podle majetku, podle místa bydliště a podle rodu.

Mezi nepřímé daně, které byly vybírány, patří různé poplatky z použití veřejných statků a prostředků.

Dále byly uvaleny na občany přímé daně. Tyto daně se týkaly především níže postavených lidí a cizinců. Jednalo se například o cla z dovozu a vývozu, daně z otroků, daň z prostituce, daně propuštěnců apod.

Sparta

Sparta neměla řádně propracovaný fiskální systém. Příspěvky do pokladny Sparty plynuly ve formě příspěvků od spartských občanů a samozřejmě ve formě válečné

kořisti. Finanční záležitosti měl na starosti tzv. sbor eforů, který spravoval nejen finance, ale měl právo dohlížet i na krále. (Starý, 2009)

1.2 Berně a poplatky v českých středověkých a raně novověkých zemích

Čechy knížecí

Zavádění daní a poplatků je na našem území neodmyslitelně spojeno se vznikem prvních raně feudálních monarchií, kdy postupně krystalizující hierarchizace společnosti je doprovázena i redistribucí hospodářských výtěžků. (Starý, 2009, str. 54-55)

Raně středověký stát neměl vyvinutou pravidelnou daňovou soustavu. Za vlády Přemyslovců plynul zisk příjmů také ve formě válečné kořisti, nebo roční poplatek od sousedních států výměnou za slib neútočení nebo případné ochrany.

Za zmínku stojí samozřejmě i církevní desátek. Obecně je rozšířeno, že tento výtěžek zůstal u orgánů církve. Není tomu tak. Orgány církve dostávaly pouze část z těchto výnosů. Jejich výběr řídil panovník a velmoži. Výše desátků nebyla přesně stanovena a odvíjela se od momentální situace. (Starý, 2009)

Čechy předhusitské

K celkem zásadním proměnám berní soustavy feudálního státu došlo v Čechách v průběhu 13. století, a to v těsné návaznosti na ekonomické a společenské proměny. S jistým zjednodušením tu lze také hovořit o transformaci soukromoprávního pojetí státu na pojetí veřejnoprávní, v moderní historiografii se také objevil pojem „privatizace státu“. (Starý, 2009)

Feudální renta přestala plynout do pokladny panovnické, ale do pokladen vlastníků panství. Tím pádem musel být výpadek příjmů do panovnické pokladny nějak nahrazen a tím se stály tzv. obecné berně. Jednalo se o přímou majetkovou daň.

Cla a mýta byla v tomto období posunuta do pozadí. Příjmy připadaly církevním i světským vrchnostem. Pokud šlo o panovnické příjmy, udržely se zejména tržní poplatky a poplatky z užívání lesů.

Jak už bylo zmíněno, ne všechny příjmy z daní šly do panovníkovy pokladny. Jinak tomu nebylo ani u tzv. feudální renty neboli věčného úroku.

Administrativní stránka výběru daní byla zajištěna daňovými úředníky, kteří měli za úkol vybrat daně (tzv. kolektoři (výběřčí) berně) a zapsat jednotlivé částky daně (tzv. písaři (notáři) daně). (Starý, 2009)

Čechy poděbradské a jagellonské

Královská města se stávala více emancipována a majetek, který vlastnily kláštery a církve, byly sekularizovány.

Ve druhé pol. 15. st. a první čtvrtině 16. st. se změnil význam obecné daně. Pod tímto pojmem najdeme věčné úroky, daň z hlavy, kapitálová daň apod. Na konci jagellonského období proběhla daňová reforma, která zavedla všeobecné berně ze jmění, která vedla k ozdravení panovnických financí.

Velký rozmach zaznamenaly spotřební daně. V tomto případě se jednalo především o tzv. posudné, jinak řečeno pivní daň. Tato daň se odváděla z každého sudu piva, s výjimkou piva uvařeného v panovnických pivovarech. V roce 1517 byl poprvé založen nejvyšší berniční úřad, dnešní finanční úřad. (Široký, 2003)

Čechy předbělohorské

V tomto období platila obecná daň, pod kterou se skrývalo více typů daní. Dále se na počátku habsburského období platila tzv. berně třicátého peníze. Touto daní bylo zatíženo vaření a šenkování piva, dovoz a vývoz, prodej koní, ovcí, vína, obilí, hovězího dobytka, vepřů a koz, živých nebo sušených ryb, a dále kupecké zboží. Tato daň měla hodně odpůrců, proto byla naposledy vybrána roku 1535.

V roce 1596 došlo k rozšíření struktury přímých daní. Začala se vybírat daň z obchodů a daň z komínů.

Taxovní řády začaly popisovat poplatky, které byly vybírány za administrativní nebo soudní úkony. V tomto období bylo dále pracováno na budování vyššího berního úřadu a administrativa byla byrokratizována. (Široký, 2003)

Moravské berně

Daňová soustava v Čechách byla poměrně proměnlivá, ale moravské stavy se této situaci poměrně dobře přizpůsobovaly. V tomto období mělo velký význam vybírání tzv. posudné daně nebo také pobečovné daně z každého sudu, které šlo do panovníkovy pokladny. Na Moravě byla zavedena pravidelná domovní daň a daň dvacátého groše. Dále šeflgelf (měřičné), což byla daň za nákup nebo prodej zboží. V neposlední řadě byl vybírán třicátek. (Svátková, 1994)

1.3 Daně a poplatky v 19. století a za Československé republiky v letech 1918 – 1938

Se vznikem Československé republiky v roce 1918 byl převzat systém daňové zprávy z Rakouska-Uherska. Pro správu daní existoval zvláštní systém správy přímých a nepřímých daní. Nejvyšším daňovým úřadem se stalo ministerstvo financí Československé republiky. (Boněk, 1993)

V druhé polovině 19. st. docházelo k vytváření relativně moderní soustavy daní a poplatků. V průběhu došlo k rozvoji finančního práva a k nahrazení rovné daně za tzv. daňovou spravedlnost a zavedení daně prostého minima. Jako nejnovější typ daně se objevila **daň z příjmů**. Počet a druhy daní byly vyšší a více diferencovanější, a to především u spotřebních daní. Daně a poplatky byly konkrétnější a specializovanější. Byl zaznamenán posun k docílení zamezení dvojího zdanění. (Starý, 2009)

Mezi daně můžeme zařadit ty platební povinnosti, které stát právními předpisy ukládá k získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, aniž by konkrétní subjekt čerpal nějaké zvláštní služby, činnosti či oprávnění jako protihodnotu. Daně mají tedy jednostrannou povahu a donucení je u nich absolutní, je dáno ex lego samostatnou existencí skutečností, které s nimi právo spojuje. (Starý, 2009, str. 91)

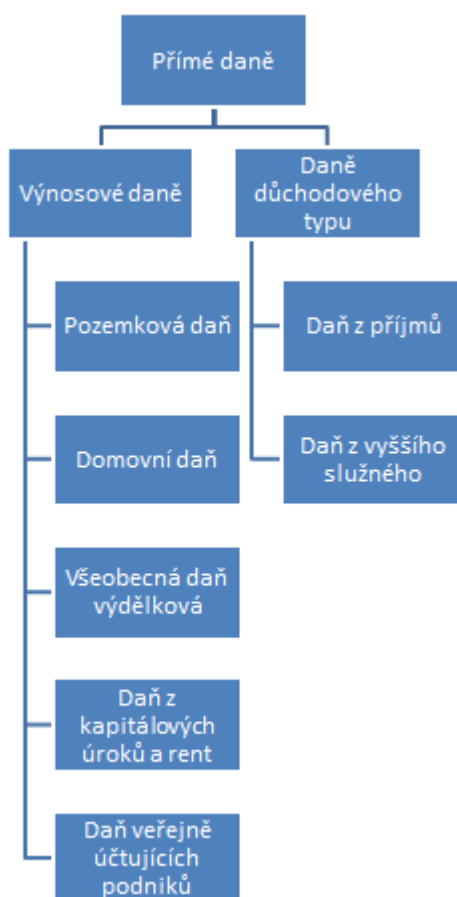
Daně byly vybírány na základě platného zákona, které začínal být srozumitelnější a jednodušší než do současnosti. Každý subjekt platící daň věděl z čeho platí daň a jak ji má státu odvést. (Smith, 1950)

Přímé daně do roku 1918

Daně se od roku 1918 člení na daně přímé a nepřímé. Přímé daně dále členíme na daně výnosové a daně důchodového typu. Do výnosových daní spadá pozemková daň, domovní daň, všeobecná daň výdělková, daň z kapitálových úroků a rent. Poslední daň spadající do této skupiny je daň veřejně účtujících podniků.

Do daní důchodového typu se řadí **daň z příjmů** a daň z vyššího služného.

Tato daňová soustava platila od roku 1800 až do vzniku Československé republiky. (Starý, 2009)

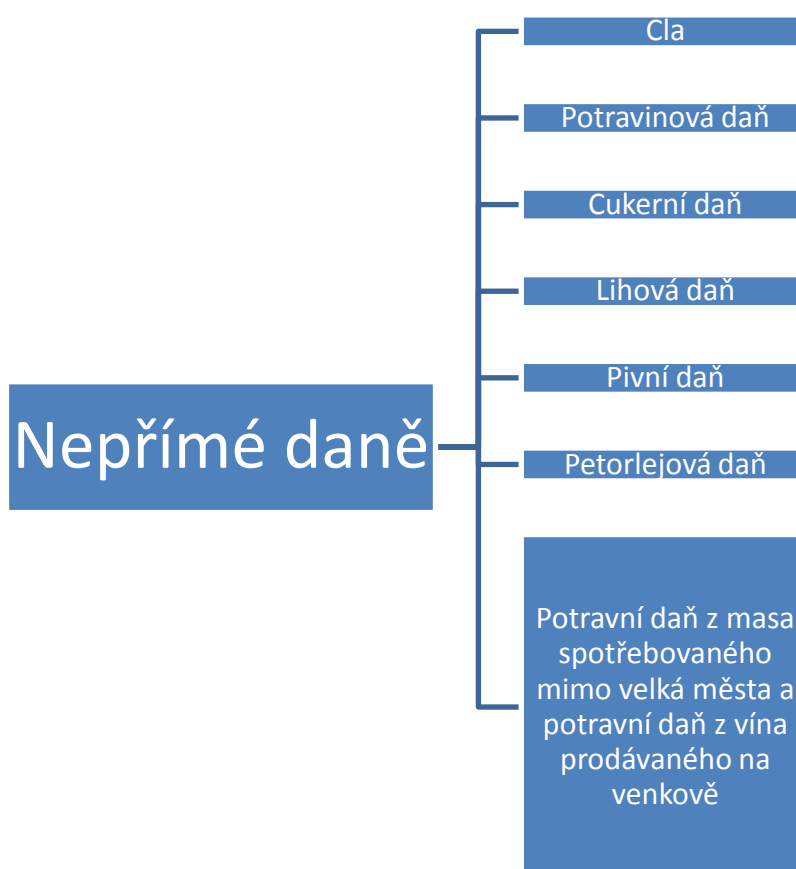
Zdroj: Starý, 2009

Obr. 1 Daňová soustava platná do roku 1800 – přímé daně

Nepřímé daně do roku 1918

Byly spojeny s příjmem při jeho realizaci, to znamená, že se uvalovaly na spotřebu a hradil je výrobce, prodejce, resp. poskytovatel věcí nebo služeb s tím, že měl možnost daňové břemeno přenést na jiný subjekt a to na – odběratele, uživatele nebo konečného spotřebitele. (Starý, 2009)

Nepřímé daně se nijak nečlení. Do nepřímých daní patří potravinová daň, cla, cukerní daň, lihová daň, pивní daň, petrolejová daň, potravní daň z masa spotřebovaného mimo velká města a potravní daň z vína prodávaného na venkově. (Starý, 2009, str. 104)

Zdroj: Starý, 2009

Obr. 2 Daňová soustava platná do roku 1800 – nepřímé daně

Vývoj daní a poplatků od počátku 1. světové války do roku 1927

V roce 1927 proběhla velká daňová reforma. Tato reforma byla velmi důležitá pro sjednocení daní, jelikož na území Čech, Moravy a Slezska platily tehdejší rakouské právní předpisy, na území Podkarpatské Rusi a Slovenska platilo právo

uherské a na Hlučínsku platily zákony německé. Toto rozložení působilo značné potíže ve vybírání daní a zároveň v daňovém zatížení poplatníků. Například pozemková daň se v každé části platila v jiné výši.

- a) Čechy 22,7 %.
- b) Podkarpatská Rus a Slovensko 20%.
- c) Hlučínsko 10%.

(Picmaus, 1985)

Daň z válečných zisků a válečné přírážky

Tato daň byla zavedena díky osobám, které profitovaly z války a platila až do roku 1919, kdy zanikla. Subjektem daně se staly jak FO tak i PO. Pokud šlo o FO, daň se vztahovala na příjem, který přesáhl průměrné příjmy z roku 1913, a u PO se jednalo o příjmy vyšší, než výnosy z posledních tří let před válkou. (Široký, 2003)

Změny dosud existujících daní a poplatků po vzniku ČSR

Po obnovení české státnosti byla pozemková daň zachována ve stejné podobě, pouze zákon č. 170/1919 Sb. z. a n. byl pozměněn. V tomto duchu byla i všeobecná výdělková daň. Byl pozměněn pouze zákon č. 65/1918 Sb. z. a n.

Větší změny nastaly u výdělkové daně veřejně účtujících podniků, která se v roce 1920 přejmenovala na zvláštní daň výdělkovou.

Dále pokračovaly změny u **daně z příjmu**. Tyto změny byly nevyhnutelné z důvodů velkého fiskálního vývoje a díky znehodnocení měny. Proto se v letech 1920-1921 zvýšilo daněproště minimum z 1600 Kč na 6000 Kč. (Picmaus, 1985)

Nové daně a dávky

Nově byla zavedena daň z majetku roku 1920. Tato daň neexistovala, pouze v mimořádné nouzi roku 1810. Tato daň se nazývala dávka z majetku a dávka z přírůstku majetku.

Další nově přijatou daní byla přepychová daň a daň z obratu. Tato daň byla často upravována a seznam zdaňovaných předmětů byl měněn každé tři roky. V neposlední řadě zde byly změny v dani z právních úkonů. (Svátková, 1994)

1.4 Vývoj ve 20. století

Vývoj v letech 1945 až 1952

Po skončení 2. sv. v., po osvobození Československa, byla přijata stará daňová soustava pouze s několika úpravami. 1. března 1946 byl přijat zákon o dani z obratu (dnes zákon o DPH). Tato daňová soustava samozřejmě nevyhovovala, a proto docházelo ke změnám.

Rychlejší přestavba daňové soustavy začala až v roce 1948, kdy byly uzákoněny zemědělské a živnostenské daně. Dále byla uzákoněna daň z úroků z úsporných vkladů, všeobecná daň, daň z literární a umělecké činnosti a daň ze samostatné činnosti. (Picmaus, 1985)

Vývoj od roku 1953 do roku 1966

1. ledna 1953 byly zrušeny všechny daně a zavedla se nová soustava daní. Tento krok byl učiněn z několika důvodů. Jedním z nich byla skutečnost, že zákon o přímých daních byl uzákoněn v roce 1927 a vůbec neodpovídal současným ekonomickým a politickým podmínkám.

Roku 1953 byla zavedena daň z obratu, která platí doposud, pouze s úpravami podle konkrétních podmínek v národním hospodářství. Dále **daň ze mzdy**, která také s drobnými úpravami platí dodnes. (Picmaus, 1985)

Vývoj v letech 1967 až 1969

V těchto letech vyšel v platnost zákon o odvodu z hrubého důchodu, odvod ze základních prostředků, odvod ze zásob, odvod z odpisů základních prostředků a stabilizační odvod.

Ukázalo se, že systém hrubého důchodu není efektivní. Tato soustava neodrážela vývoj hospodaření a důchody podniků. Také měla negativní vliv na nárůst mezd a nedokázala zajistit dostatek finančních prostředků do státního rozpočtu.

Kvůli těmto nedostatkům začalo docházet od roku 1968 k dalším změnám. (Picmaus, 1985)

Vývoj v letech 1970 až 1992

V roce 1970 se zavedly podnikové daně, které měly za účel nahradit systém přímých odvodů státních organizací. Podnikové zdanění byl experiment, který byl složen z daně ze zisku, daně z objemu mezd a z daně ze jmění. Tento systém byl po dvou letech zrušen.

Daně, které platili občané, se dělily podle hlediska zdanění na daně majetkové a daně důchodové. Poplatníci byli občané, kteří vykonávali práci na československém státním území. Plátcí daně byly osoby, které vyplácely poplatníkům mzdu.

V neposlední řadě **daň z příjmů** obyvatelstva, která plnila funkci zbytkové daně, to znamená daně, která měla za úkol podchycovat zbývající příjmy občanů, které nepodléhaly jiné dani. (Starý, 2009)

Daně placené občany

Do této skupiny patří daň ze mzdy, daň z příjmů obyvatelstva, daň domovní a daň z příjmů z literární činnosti. V roce 1991 byla zrušena **daň z příjmů ze zemědělské výroby a byla nahrazena daní z příjmů obyvatelstva**. (Starý, 2009)

Ke zrušení daně ze mzdy, daně z příjmů z literární a umělecké činnosti a daně z příjmů obyvatelstva došlo k 1. lednu 1993 zákonem č. 586/1992 Sb., a to zavedením **daně z příjmů fyzických osob**.

1.5 Charakteristika daňové soustavy od roku 1993 po současnost

Daňová soustava České republiky vznikla 1. 1. 1993 se vznikem České republiky. Platit daně je základní povinností každého občana tohoto státu. Od zavedení daňové soustavy v roce 1993 po současnost se nachází několik významných milníků daňové soustavy ČR. (Vančurová, 2010, [on-line])

1991 – 1993 zavedení standardního daňového systému tržní ekonomiky.

2003 – 2004 implementace legislativy Evropské unie.

2005 – 2006 změna daňové incidence – zvýšení progresivity daňového systému.

2008 rychlá fáze přizpůsobení daňového systému v rámci konsolidace veřejných rozpočtů.

2009 – 2010 a dále modernizace daňového systému (nové zákony o přímých daních). (Vančurová, 2010, [on-line])

1993 zavedení standardního daňového systému

V této době se jednalo o zcela zásadní daňovou reformu. Některé cíle této daňové reformy ale v současné době vymizely.

Jedním z cílů bylo zavedení daně z přidané hodnoty a spotřebních daní. Tento krok byl učiněn kvůli předvídanému vstupu do Evropské unie a kvůli přiblížení se podmínek v oblasti nepřímých daní, která platí v celé západní Evropě.

Dalším krokem bylo oddělení sociálního pojištění od **daní z příjmů**. Daňová soustava se potýkala s problémem velkých odvodů ze zisku podniků, a tudíž cíl byl snížit význam zdanění důchodů PO. Tohoto bylo dosaženo snížením nominální sazby daně a současně rozšířením ZD.

Mezi hlavní cíle daňové reformy se řadí omezení prostoru pro daňové úniky a pokusu vyhýbání se zdanění a také zefektivnění daňové správy.

Tyto cíle byly stanovené se zavedením nové daňové soustavy. Některých z nich nebylo dosaženo a vytvořený daňový systém měl daleko k právní dokonalosti. Daňové zákony byly novelizovány již v roce zavedení tj. v roce 1993 a další roky poté a v řadě případů i se zpětnou účinností. (Vančurová, 2010, [on-line])

2004 Implementace Daňového práva Evropské unie

Již na začátku roku 1993 jsme počítali se vstupem do Evropské unie. Daňová soustava byla upravovaná reformami, tak aby byl přechod jednodušší. Přesto se rok 2004 považuje za milník daňové reformy. Tato daňová reforma byla vyvolána vnějším prostředím, která vznikla při vstupu České republiky do EU s nutností implementace komunitárního práva.

Nutné změny, které byly zavedeny v naší daňové soustavě, se týkali daní z přidané hodnoty a zavedení nového zákona o spotřebních daních. (Vančurová, 2010, [on-line])

2005 – 2006 zvýšení progresivity daňového systému

Další milník ve zdanění byly roky 2005 – 2006, které se týkaly především **daně z příjmů fyzických osob**. Jednalo se o dvojfázový přechod od sociálních standardních odpočtů ke slevám na dani, k zavedení daňového bonusu a ke změně úrovní nominálních sazeb. (Vančurová, 2010, [on-line])

2008 rychlá fáze v rámci konsolidace veřejných rozpočtů

Tato daňová reforma se projevila především snížením nominální sazby daně z příjmů PO. Toto snížení bylo kompenzováno rozšířením ZD. Dále byla zavedena „super hrubá“ mzda, (Vančurová, 2010, [on-line]) o které si osobně myslím, že není úplně nejšťastnějším řešením.

2009 – 2015 modernizace daňového systému

Tato reforma a její cíle protiřečí zavedené daňové reformě v roce 1993. Daňová správa se začala elektronizovat. (Vančurová, 2010, [on-line])

Situace se velmi změnila k 1. lednu 2014 kdy zákon č. 357/1992 Sb., který pojednával o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí byl zrušen a nahrazen zákonem č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, respektive opatřením č. 344/2013 Sb.

Dan dědická byla úplně zrušena. Nyní je vnímána jako bezúplatné nabytí a je podle §4a zákona **o daních z příjmů** osvobozena od daně.

Dále dary jsou nyní označovány jako bezúplatné příjmy a jsou zařazeny v **daních z příjmů** pod pojem „ostatní příjmy“ §10.

A v neposlední řadě daň z převodu nemovitostí se přetransformovala na daň z nabytí nemovitých věcí. (Businessinfo, 2015, [on-line])

V moderní době již každý poplatník i plátce daně přesně ví, za co je daň vybírána a kdy, v jaké výši má daň státu odvést. V současnosti jsou již finanční úředníci kteří mají na starosti výběr a odvod daní nápomocní a snaží se plátcům daně pomoci na rozdíl od minulosti, kdy především nezaplacení daně nebo chyby v odvodu trestali. (Smith, 1950)

2 Definice základní terminologie spojené s problematikou daní

2.1 Základní terminologie

Mezi daně můžeme zařadit ty platební povinnosti, které stát právními předpisy ukládá k získání příjmu pro úhradu celospolečenských potřeb, aniž by konkrétní subjekt čerpal nějaké zvláštní služby, činnosti či oprávnění jako protihodnotu. Daně mají tedy jednostrannou povahu a donucení je u nich absolutní, je dáno ex lego samostatnou existencí skutečností, které s nimi právo spojuje. (Starý, 2009, str. 91)

Jako každý obor, i daně mají své přesné terminologie, které je potřeba dodržovat k správnému porozumění a vyřešení daňových případů.

Daň

Daň je obvykle definovaná jako povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní, nevratná, a která se pravidelně opakuje. (Beňová, 2007, str. 5)

Platit daň nám může uložit pouze a jedině zákon. Toto pravidlo platí ve všech státech.

Toto je ustanoveno podle článku 11 odst. 5, který se nachází v Listině práv a svobod, která se nachází v ústavním pořádku České republiky.

Pokud se kterákoliv osoba ze státní administrativy rozhodne poupravit, změnit nebo přepsat stávající zákon, musí svůj návrh předložit Parlamentu, který ho musí přijmout jako zákon. Pokud se tomu tak nestane, nelze tento návrh považovat jako směrodatný.

V praxi se můžeme setkat s daňovými vyhláškami nebo právními normami. Ty mohou pouze doplňovat informace, ale nikdy nemohou mít větší váhu, než zákon samotný. (Stibůrková, 2010)

Daně:

- Povinné,
- výnos není určen na konkrétní účel,
- nenávratné,

- neekvivalentní,
- pravidelně se opakující,
- neúvěrové příjmy veřejných rozpočtů.

Jak už vyplývá z podstaty zákona, placení daní je povinné pro všechny rezidenty dané republiky.

Státem vybrané daně plynou do státního rozpočtu, z kterého nejsou financovány konkrétní výdaje či činnosti.

Pokud poplatník zaplatil daň, nemá nárok na vrácení. Za odvedení daně nedostane poplatník žádný konkrétní ekvivalent, ale je příjemce řady plnění od státu.

Daně musí poplatník uhradit každý měsíc, popř. čtvrtletí nebo pololetně ve formě záloh. V České republice jsou daně, které odporují tomuto pravidlu. Jedná se o daně, které se odvádí jednorázově. (Beňová, 2007)

Poplatník

Poplatníkem je FO nebo PO, která nese daňové břemeno. Příjmy, majetek nebo úkony jsou podrobeny dani. (Beňová, 2007)

Poplatník, je většinou povinen daň sám zaplatit. Toto není ale nutné, podstatné je to, že se jedná o jeho majetek, který je podroben dani. (Vančurová, 2012)

Plátce

Jedná se o FO nebo PO, která má povinnost daň vypočítat, vybrat a odvést státu. Může se jednat o daň sraženou při výplatě, nebo v případě kdy má daňový subjekt povinnost vybrat daň od poplatníků tím, že daň zahrne do ceny svých výrobků a služeb. (Beňová, 2007)

Daňový subjekt

Pokud mluvíme o daňovém subjektu, jedná se vždy o FO nebo PO, která odvádí nebo platí daň. V žádném případě se nemůže jednat o organizační složku právnické osoby, ale pouze o právnické osobě jako celku. Daňový subjekt má každá daň vymezena samostatně. (Vančurová, 2010)

Základ daně

Základ daně je předmět daně v měrných (peněžních nebo nepeněžních) jednotkách, který se musí upravit podle zákonem stanovených pravidel.

ZD je částka příjmů plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahující výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud zákon nestanoví jinak. (Beňová, 2007)

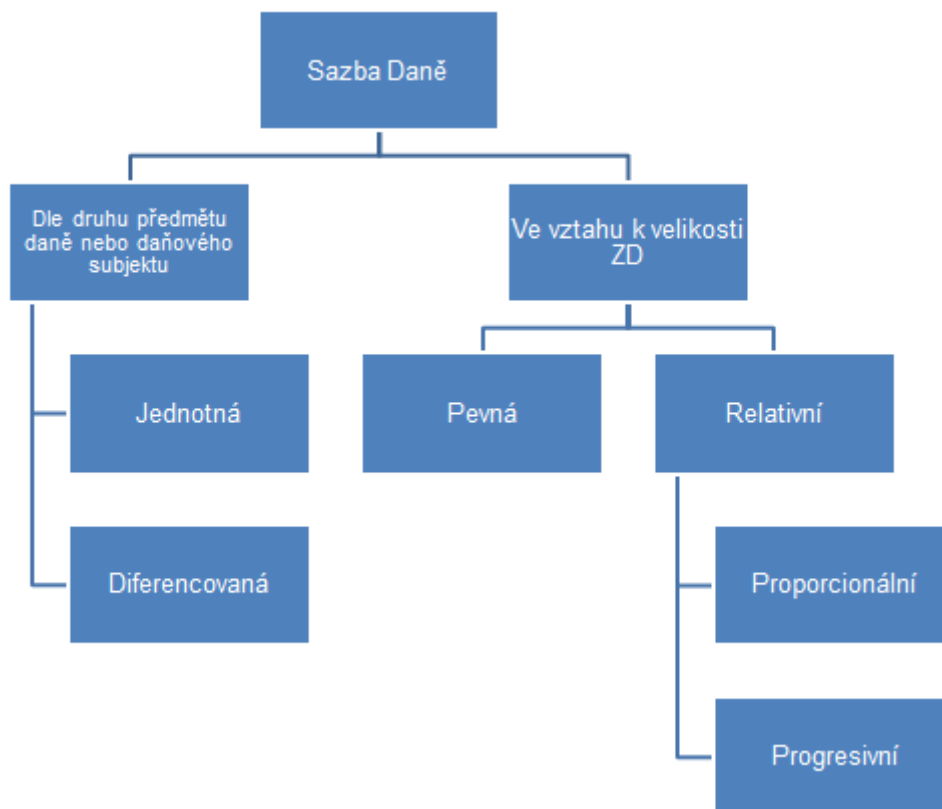
Sazba daně

Sazba daně je algoritmus, který nám stanoví ze základu daně konkrétní velikost daně konkrétního daňového subjektu. Jednotlivé sazby daně nám upravují příslušné daňové zákony. (Beňová, 2007)

Pokud se jedná o jednotnou sazbu daně, je to taková daň, která je stejná pro všechny druhy a typy předmětu daně.

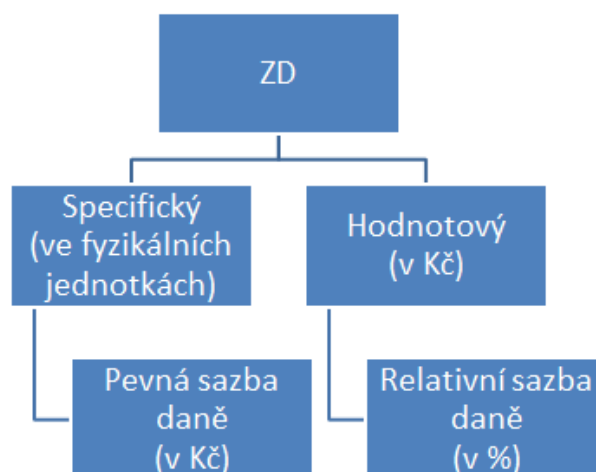
Diferencovaná sazba daně se liší druhem předmětu daně, resp. jeho kvalitou. Nachází se v dani z přidané hodnoty nebo v dani z příjmů právnických osob.

Pevná sazba daně je vyjádřena v měrných jednotkách. Předpokládá se, že je ZD specifický. Relativní sazba daně je vyjádřena v peněžních jednotkách. (Vančurová, 2014)

Zdroj: Vančurová, 2012, str. 23

Obr. 3 Druhy sazeb daně

Zdroj: Vančurová, 2012, str. 24

Obr. 4 Vztah vyjádření základu daně a sazby daně

Osvobození

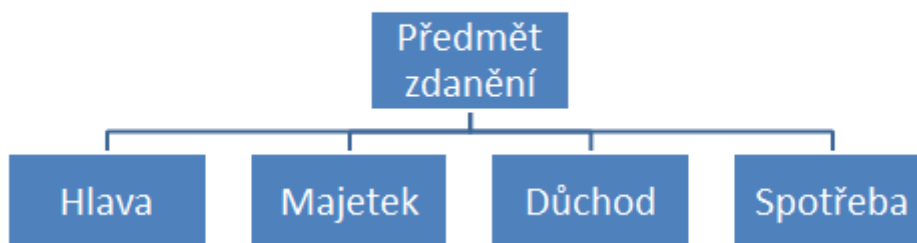
Za osvobození od daně je považována část předmětu daně, ze které se daň neplatí. Takovýto předmět daně není daňový subjekt povinen a zpravidla ani oprávněn zahrnout do svého základu daně.

V některých případech má daňový subjekt možnost vzdát se osvobození od daně, pro optimalizaci daňového dopadu. Nejčastěji u daně z přidané hodnoty.

Rozeznává se několik druhů osvobození. Prvním je úplné osvobození. Úplné osvobození se použije, pokud jsou splněny všechny zákonem uložené podmínky. Druhým způsobem je částečné osvobození. V tomto případě je poměrná část ZD vyňata. (Vančurová, 2012)

Předmět daně

Předmětem daně se rozumí skutečnost, která je podrobena zdanění. (Beňová, 2007)

Zdroj: Vančurová, 2012

Obr. 5 Předmět daně

Daňová soustava

Daňovou soustavou, daňového systému daného státu, se rozumí souhrn všech daní, které v daném státě existují.

Daňová soustava zabezpečuje plnění jednotlivých funkcí daní, neboť každá daň v daňové soustavě se chová odlišně a jiným způsobem zajišťuje splnění kladených požadavků na daňovou soustavu. (Beňová, 2007, str. 9)

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím se rozumí období, za které určíme výši daně, a za které budeme odvádět daň. Daň se odvádí za různě dlouhá období jako je měsíc, čtvrtletí, kalendářní rok popř. hospodářský rok. (Beňová, 2007)

Sleva na dani

Slevy na dani snižují ZD, odečítají se od ZD

Členění slev na dani:

- a) Absolutní

Sleva je stanovena pevnou částkou

- b) Relativní

Sleva je vyjádřena v procentech. Sleva snižuje ZD o stanovený díl. (Vančurová, 2010)

Zdroj: Vančurová, 2012

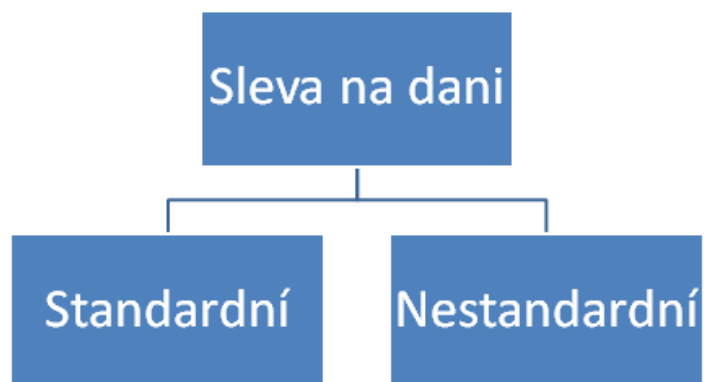
Obr. 6 Absolutní a relativní sleva na dani

- a) Standardní

Slevu lze uplatnit při splnění zákonem stanovených podmínek

- b) Nestandardní

Jedná se o prokazatelně vynaložené výdaje, které snižují základní částku daně, a to buď v plné výši, nebo do výše stanovených omezení, která jsou relativní nebo absolutní. (Vančurová, 2012)

Zdroj: Vančurová, 2012

Obr. 7 Standardní a nestandardní slevy na dani

2.2 Daňové reformy

Za daňovou reformu se považuje systematická změna více parametrů daní, která je vyvolaná nově formulovanými cíli daňové politiky. Mezi daňovou legislativou a daňovou reformou je několik rozdílů. Daňová reforma je tvořena několika znaky:

- Významná změna daňového mixu,
- zamýšlená změna daňové incidence,
- zavedení nových daní,
- rušení stávajících daní.

(Vančurová, 2010, [on-line])

Řada daňových reforem je vyvolána faktory, které nastaly uvnitř ekonomiky z různých příčin. Jedná se o ekonomické, sociologické nebo politické příčiny. Dále je podstatné, jestli se daňová reforma projeví ve všech daních v daňovém systému. (Vančurová, 2010, [on-line])

2.3 Funkce daní

Fiskální funkce

Fiskální funkce je primární funkcí daní a také nejstarší funkcí daní. Základním cílem fiskální funkce je zajištění dostatečného finančního objemu pro účely veřejných výdajů. (Puchinger, 2006)

Alokační funkce

Tato funkce, řeší problematiku investování vládních výdajů a optimalizaci rozdělení mezi soukromou a veřejnou správou. Stát potřebuje pro alokační funkci disponovat určitými prostředky, které je možno efektivně umisťovat prostřednictvím trhu. (Široký, 2003)

Redistribuční funkce

Pomocí této funkce stát ovlivňuje redistribuci důchodů. Vláda zásahem do ekonomiky modifikuje prvotní distribuci. V ekonomice za situace neexistence vlády by vlastnictví dovedností, zdrojů, zručností a určitých dispozic vedlo k nezměnitelnému rozdělení důchodů a bohatství, které by mělo za následek velké rozdíly mezi obyvatelstvem. Celková úroveň blahobytu by byla na velmi nízké úrovni. (Široký, 2003)

Stimulační funkce

Stimulační funkce využívá stavu, kdy jsou daně vnímány subjekty jako újma. Stát proto umožňuje různé formy daňových úspor nebo v případě postihů, vystavuje subjekty vyššímu zdanění. Příkladem je možnost snížení základu daně z příjmů o ztrátu z minulých období nebo vysoké zdanění alkoholických a tabákových výrobků. (Vančurová, 2012)

Stabilizační funkce

Stabilizační funkce daní se využívá jako opatření zmírnění výkyvů ekonomického cyklu. Pokud se nacházíme v období růstu důchodů a spotřeba rychle roste, daně odčerpají do veřejných rozpočtů více, zatímco v období stagnace méně finančních prostředků. (Vančurová, 2012)

2.4 Členění daní

- Přímé
- Nepřímé

Dle subjektu daně

Toto třídění ukazuje vymezení osob či osoby, která je jako ekonomický subjekt povinna platit daň:

- Jednotlivec,
- domácnost,
- oba manželé,
- všichni členové,
- firma,
- korporace,
- dle objektu daně.

Hledisko pro toto třídění je definování předmětu daně, na který se daň váže a důvod proč se daň odvádí:

- Důchodové
- výnosové,
- majetkové,
- z hlavy (subjektové),
- obrátové,
- spotřební,
- z obchodních operací.

Dle jejich respektování příjmových poměrů poplatníka

- Osobní,
- in rem.

(Široký, 2003)

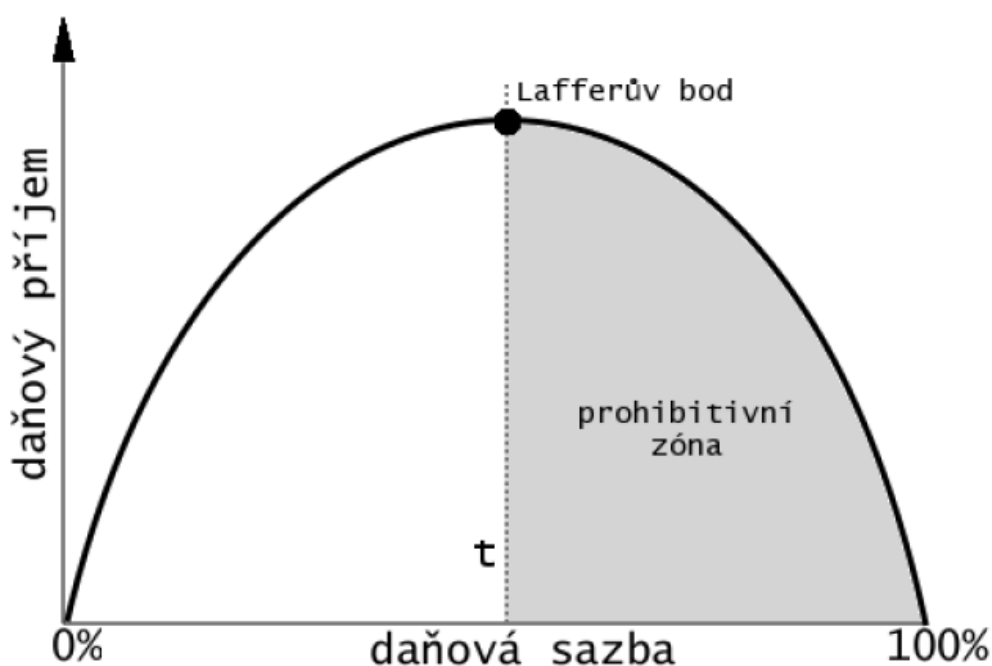
2.5 Lafferova křivka

Výběr daní není nekonečný a maximální zdanění nemusí přinést maximální příjem do státního rozpočtu. Tuto skutečnost vysvětluje právě Lafferova křivka.

Ekonom Artur Laffer se zabýval nabídkovou stranou tržního mechanismu a kladl důraz na vyvolávající efekty velikostí daňových sazeb. Považoval marginální sazbu za důležitou, protože představuje klín mezi skutečným sklonem k aktivitě poplatníka a sklonem k činnosti po zdanění.

(Široký, 2009)

Lafferova křivka sleduje závislost daňového výnosu do státního rozpočtu na míře zdanění. Na teoretickém modelu dokazuje, že maximální míra zdanění neznamená maximální příjem pro státní rozpočet. (Svátková, 1994, str. 170)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Svátková, 1994)

Obr. 8 Lafferova křivka

2.6 Daňové termíny

Ekonomická hranice zdanění

Ekonomická hranice zdanění se považuje za maximální hranici, do které může být aplikováno zdanění, aniž by došlo k újmě výkonnosti ekonomiky dané země. (Svátková, 1994)

Psychologická hranice zdanění

Představuje jednotlivcem (občanem) subjektivně určenou hranici, do které zdanění nevnímá, popř. vnímá, aniž by však došlo k negativní reakci. Je-li však tato hranice překročena, vyvolá zdanění u poplatníka psychologicky podmíněnou reakci, daňový odpor vedoucí v konečné fázi k daňovému úniku. (Svátková, 1994, str. 151)

Daňový únik

Daňový únik představuje minimalizaci, popř. až nulaci daňové povinnosti ze strany daňového poplatníka. Je-li krácení na dani rozvedeno v mezích zákona, jedná se o legální daňový únik (též vyhýbání se dani), došlo-li však k překročení hranic zákona, hovoříme o nelegálním daňovém úniku (též obcházení daně); v praxi však mnohdy není hranice mezi oběma formami zcela zřetelná a jedna forma přechází do druhé. (Svátková, 1994, str. 155)

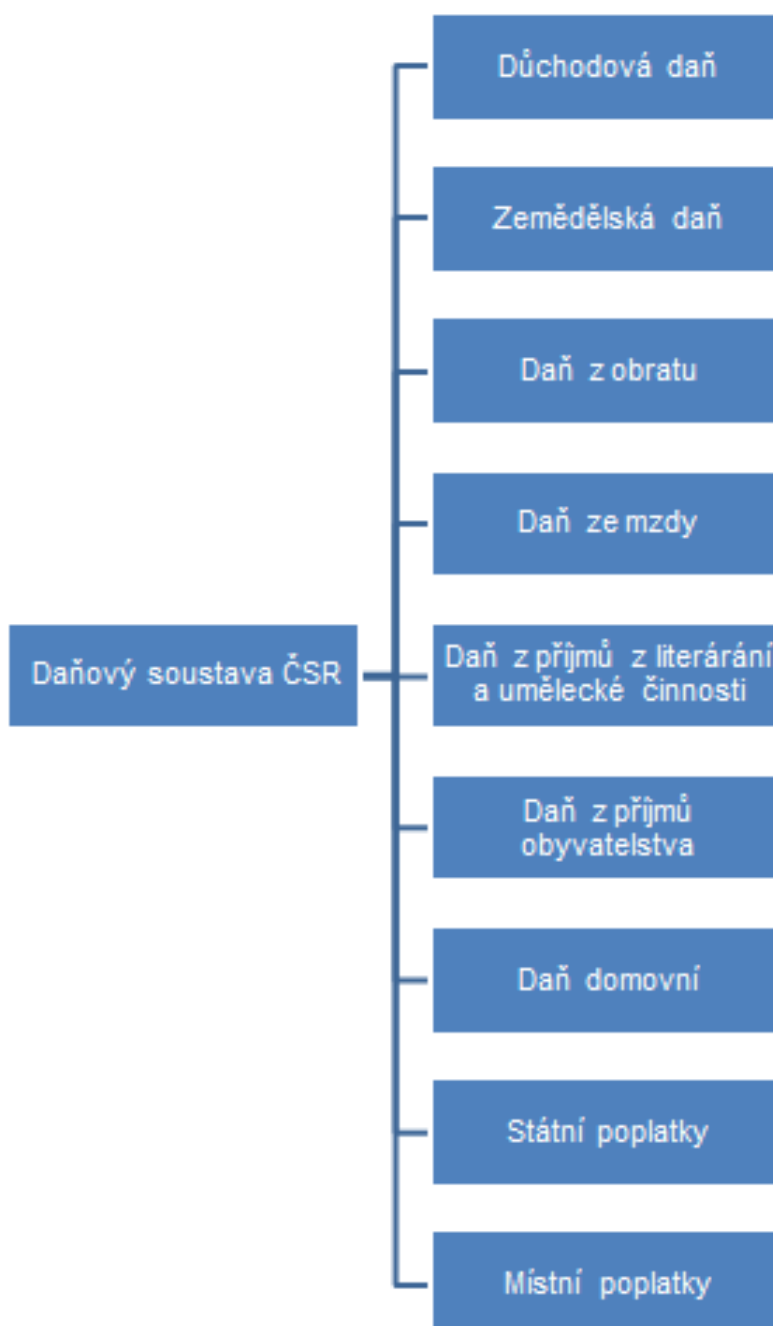
Praní špinavých peněz

Jedná se o peníze, které vznikly trestní činností, za spoluúčasti na ní nebo z navádění k trestnému činu, a to jak na území států, které tuto definici přijaly tak i v třetích zemích. (Svátková, 1994)

3 Daňové soustavy

3.1 Daňová soustava v roce 1990 - 1992

V období 1990 – 1992 došlo k několika daňovým reformám, které vedly k ucelení daňové soustavy, z které vychází základ dnešní daňové soustavy. (Široký, 2003)

Zdroj: Široký, 2003

Obr. 9 Daňová soustava ČSR v letech 1990 - 1992

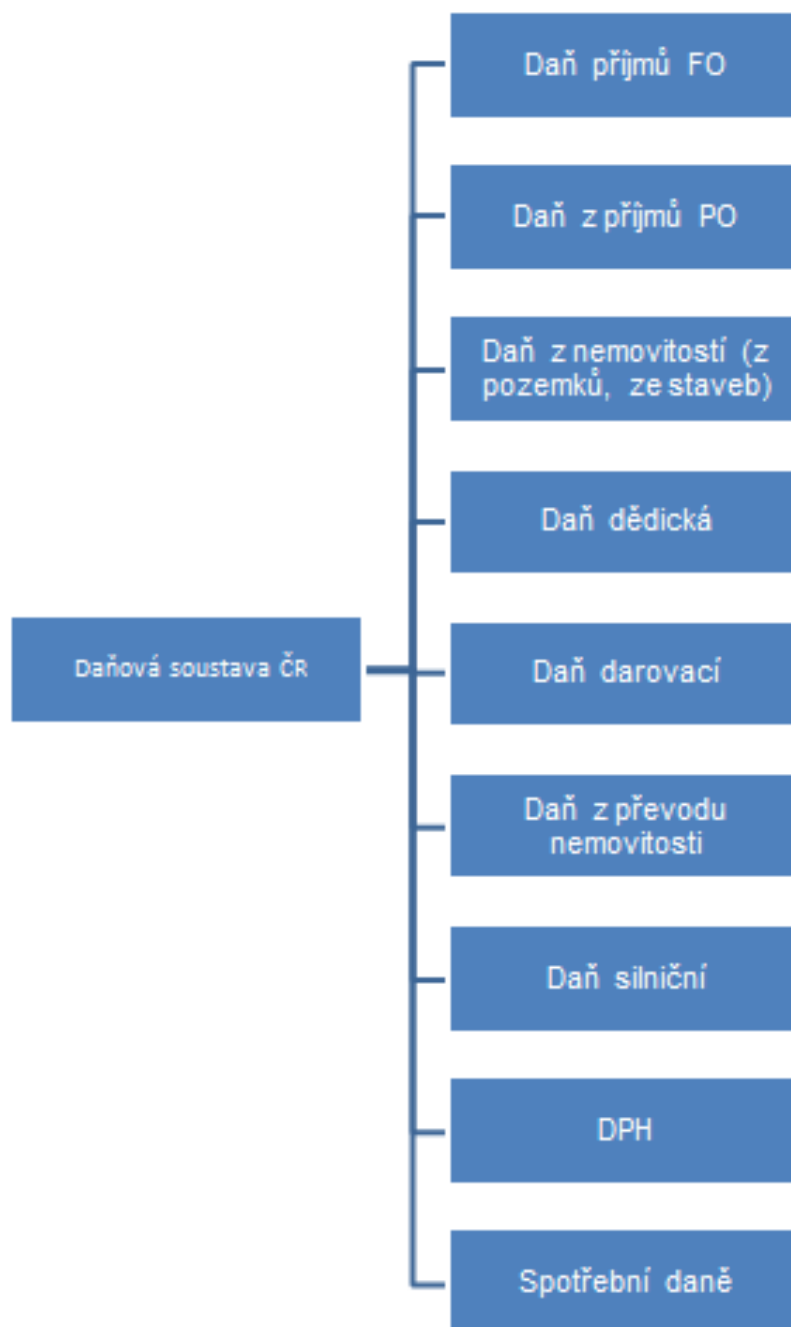

3.2 Daňová soustava v roce 1993

V tomto roce proběhla další rozsáhlá reforma napříč všemi stávajícími daněmi. Tato změna představovala velký zásah do ekonomiky. (Široký, 2003) Cílem bylo:

- Zjednodušení daňového systému, tedy i vyloučení alternativních daňových režimů pro jeden subjekt.
- Zprůhlednění daňové soustavy tak, aby se mohla stát kalkulatelným prvkem minimálně ve střednědobém rozhodování podniků, ale i jednotlivců.
- Zvýšení daňové spravedlnosti, zejména vytvoření stejných podmínek pro všechny daňové subjekty bez ohledu na právní formu organizace, resp. druh příjmů.
- Respektování hranice daňové únosnosti a zachování podmínek pro zájem na dalším zvyšování příjmů.
- Vytvoření základních podmínek pro začátek sjednocovacího procesu evropských daňových soustav i v ČR.
- Zajištění dostatečných příjmů státního rozpočtu a dostatečné pružnosti daňové soustavy, aby byla schopna přizpůsobit se změnám v ekonomice.

(Široký, 2003, str. 36)

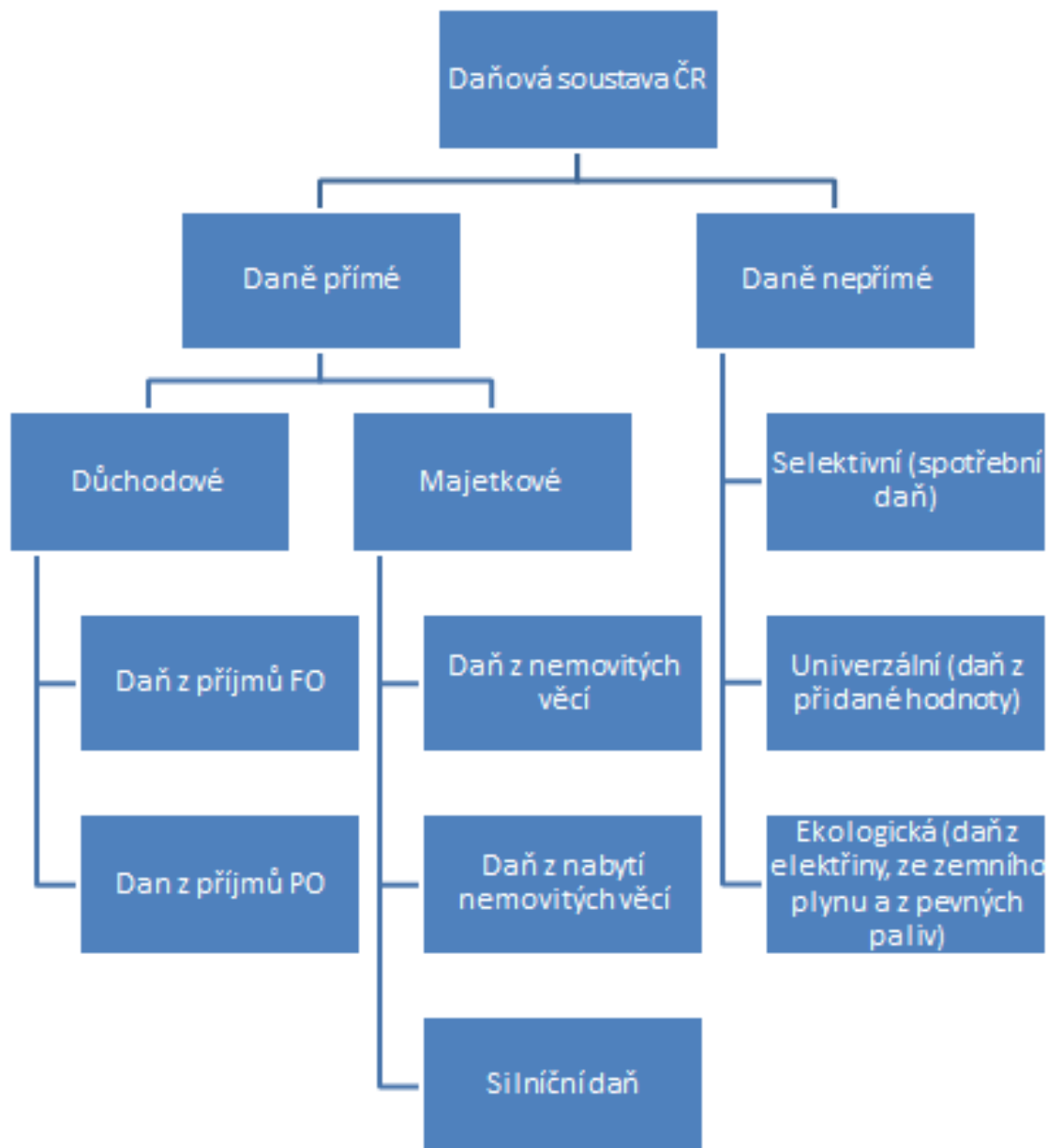

Zdroj: Široký, 2003

Obr. 10 Daňová soustava ČR v roce 1993

3.3 Daňová soustava v roce 2015

Daně se třídí podle různých kritérií. Základním tříděním daní v roce 2015 je třídění daní na daně přímé, které jsou členěny na důchodové a majetkové a na daně nepřímé. (Vančurová, 2014)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Daňová zákony, 2015)

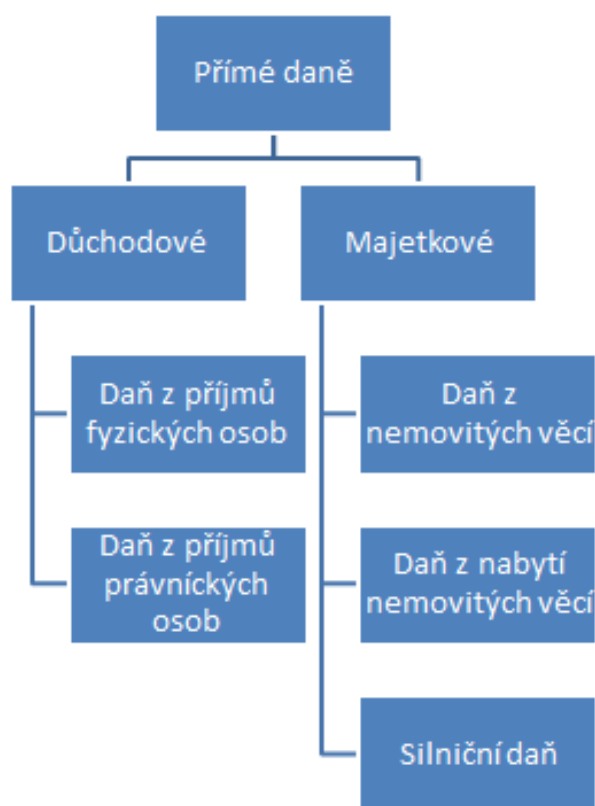
Obr. 11 Daňová soustava ČR v roce 2015

Daně přímé

Jak už bylo uvedeno, daně přímé se dále člení na daně důchodové a majetkové. Daně důchodové se dále člení na **daň z příjmů FO** a daň z příjmů PO. Daně přímé, majetkové jsou rozděleny na daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a na silniční daň. (Vančurová, 2014)

V přímých daních, lze přesně specifikovat, kdo konkrétní daně zaplatí. Plátce a poplatník je v takovém to případě stejná osoba. (Beňová, 2007)

Přímé daně jsou často sledované a využívány jako nástroj regulace. Jsou viditelnější než daně nepřímé a tedy je poplatník více cítí. (Vančurová, 2012)

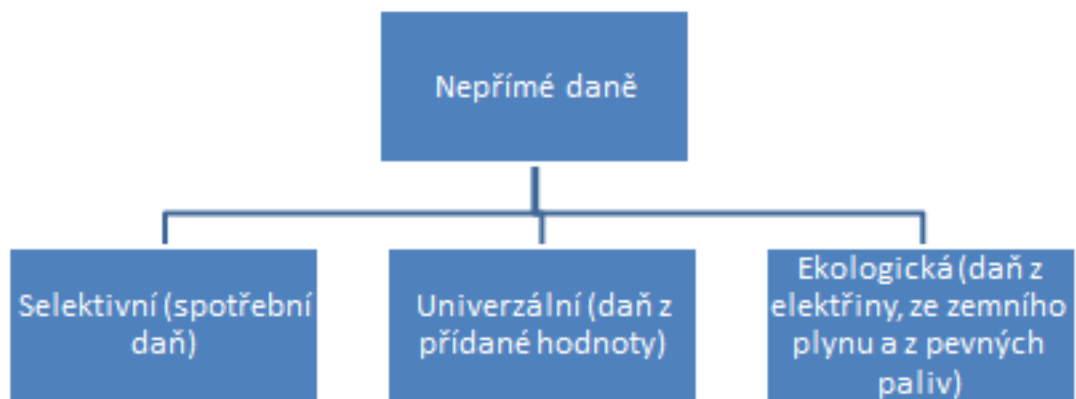
Zdroj: Vlastní zpracování dle (Daňové zákony, 2015)

Obr. 12 Daňová soustava ČR v roce 2015 – přímé daně

Daně nepřímé

Nepřímé daně se člení na selektivní nebo-li spotřební daň, univerzální nebo-li daň z přidané hodnoty (DPH) a na ekologickou daň nebo-li daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv. U nepřímých daní známe pouze plátce daně. Nelze jednoznačně určit poplatníka (zákazníka či spotřebitele) konkrétní daně.

Za nepřímé daně jsou považované ty daně, jejichž objektem je spotřeba. Nepřímé daně v zemích EU jsou v procesu harmonizace daňových systémů. (Vančurová, 2012)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Daňové zákony, 2015)

Obr. 13 Daňová soustava ČR v roce 2015 – nepřímé daně

Přímé X nepřímé daně

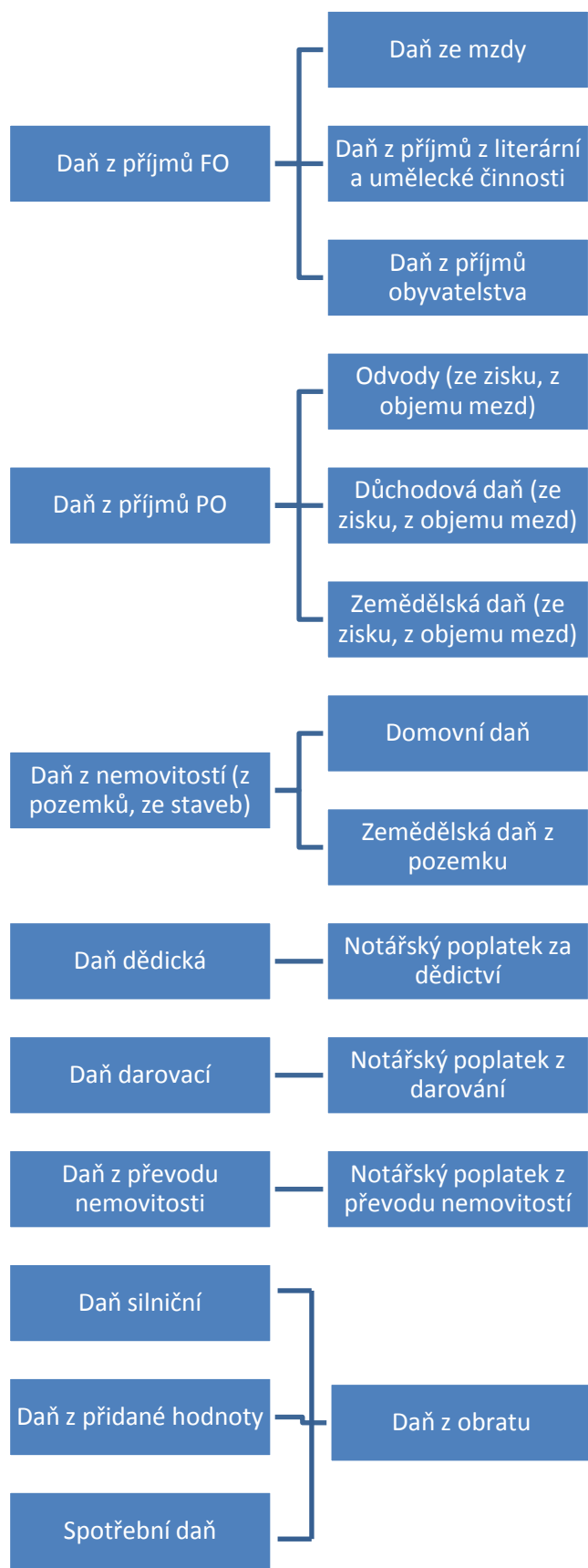
Rozdíl mezi těmito daněmi je v tom, kdo daň zaplatí a kdo jí odvede.

U přímých daní je plátce a poplatník jedna a ta samá osoba. U nepřímých daní poplatník zaplatí daň a plátce daně ji odvede za poplatníka státu. Poplatník daň zaplatí v ceně výrobku, zboží nebo služby, kterou si koupil od plátce daně.

V některých případech je možné, že přímou daň zaplatí jiný subjekt než plátce. Tato skutečnost nastane např. u pronájmu nemovitosti. Vlastník (=plátce) má povinnost odvést daň z nemovitých věcí, kterou si nechá zaplatit od osoby, která si pronajímá jeho nemovitost na základě smlouvy o nájmu.

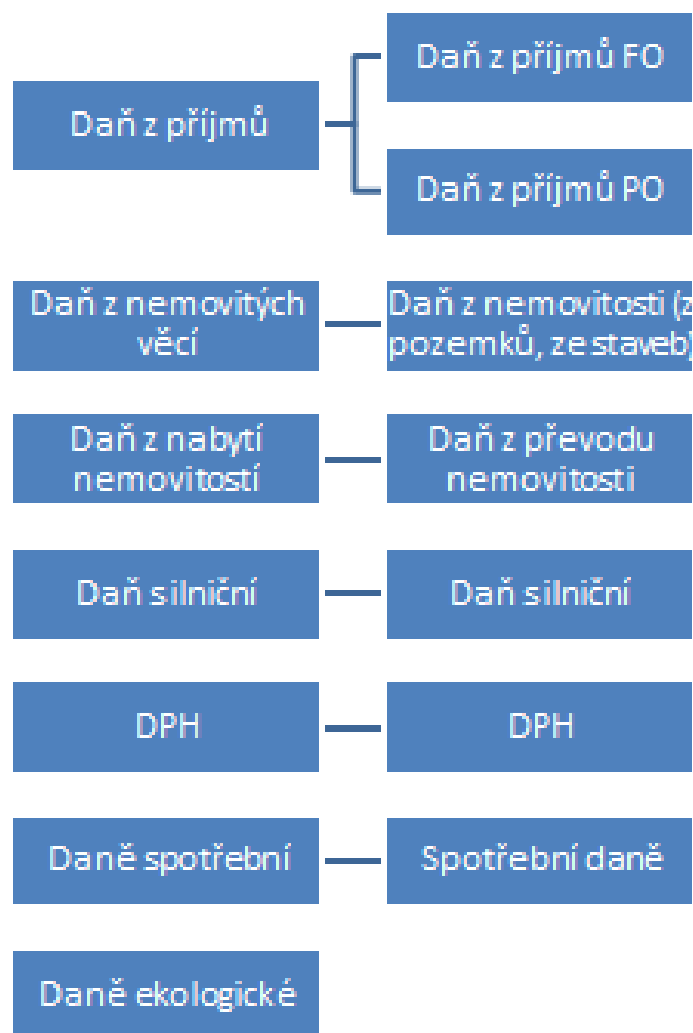
3.4 Shrnutí daňových soustav

V historii se měnila struktura daňové soustavy, terminologie, struktura a dokonce byly některé daně zcela odstraněny. Tato kapitola byla zaměřena na členění daňové soustavy v roce 1992, 1993 a v roce 2015.

Zdroj: Široký, 203, str. 37

Obr. 14 Srovnání daní ČR před a po reformě k 1. 1. 1993 (vlevo po, vpravo před reformou)

Zdroj: Široký, 2003

Obr. 15 Srovnání daní ČR k 1. 1. 1993 a k 1. 1. 2015 (vlevo po, vpravo před reformou)

Tato dvě členění ukazují změnu daňové soustavy.

První členění se zaměřuje na změny mezi roky 1990 a 1993. Jak vyplývá z grafu, některé daně se schovali pod jednu daň. To se stalo u **daně z příjmů FO** a PO. Dále tak u daně z nemovitosti. Tyto daně dostaly současně trochu jiný název. Dále daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti byly přetransformovány z poplatků. Daně byly spíše slučovány, pouze daň z obratu se rozdělila na DPH a spotřební daň.

Druhý graf, znázorňuje rok 1993 a rok 2015. V tomto rozmezí došlo ke změně terminologie. Daň darovací byla zařazena do kategorie „ostatní příjmy“ §10, zákona o **daních z příjmů** a daň dědická byla zrušena úplně. (Businessinfo, 2015, [on-line])

4 Daň z příjmů

4.1 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 1992

V první části zákona se nachází **daň z příjmů fyzických osob** od § 2 - § 16. V druhé části se nachází daň z příjmů právnických osob od § 17 do § 21. Ve třetí části se nachází společná ustanovení od § 22 do § 39. Ve čtvrté části se nachází přechodná a závěrečná ustanovení od § 40 do § 42.

První část

V první části zákona se nachází poplatníci daně z příjmů fyzických osob, jejich předmět daně, co se považuje za osvobození a jaký je základ daně. Základ daně je dále členěn do § 7 - § 10. A poslední paragraf v první části upravuje výši sazby daně.

Druhá část

V této části se nachází výčet poplatníků z příjmů právnických osob, nezdanitelné části základu daně, co je předmětem daně PO, jaké je osvobození od daně a v neposlední řadě základ daně PO.

Třetí část

V této části je uveden zdroj příjmů, základ daně, výdaje vynaložené na dosazení, zajištění a udržení příjmů a dále odpisy hmotného a nehmotného majetku, slevy na dani a zvláštní sazby daně.

Čtvrtá část

Ve čtvrté části se nachází přechodná a závěrečná ustanovení tohoto zákona a v § 41 zákony, které byly zrušeny. V posledním paragrafu se nachází účinnost **daně z příjmů**.

4.2 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 1994

V první části zákona se nachází **daň z příjmů fyzických osob** od § 2 - § 16. V druhé části se nachází daň z příjmů právnických osob od § 17 do § 21. Ve třetí části se nachází společná ustanovení od § 22 do § 39. Ve čtvrté části se nachází přechodná a závěrečná ustanovení od § 40 do § 42.

První část

První část zákona **o dani z příjmů** ze zabývá fyzickými osobami. Kdo je poplatník, co je předmětem daně, co je osvobozeno a jaký je základ daně. Dále v § 11 výpočet příjmů spoluvlastníka, v § 12 výpočet příjmů účastníka sdružení, které není právnickou osobou, § 13 výpočet základu daně společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, § 14 výpočet daně z příjmů dosažených za více ZO a v § 15 nezdanitelné části ZD. Poslední paragraf v první části upravuje sazbu daně.

Druhá část

Druhá část se zabývá právnickými osobami. Přes osvobození, základ daně až po sazbu daně.

Třetí část

Tato část se zabývá společným ustanovením pro fyzické a právnické osoby.

Čtvrtá část

Čtvrtá a poslední část se zabývá přechodným a závěrečným ustanovením. V posledním paragrafu se nachází zrušené zákony, vyhlášky, výnosy a nařízení.

4.3 Zákon o dani z příjmů v platném znění v roce 2015

Zákon č. 586/1992 Sb., **o daních z příjmů** spojuje zákon o **dani z příjmů FO** a **zákon o dani z příjmů PO**. Tento zákon je rozdělen do sedmi částí.

V první části zákonu se nachází daň z příjmů fyzických osob od § 2 do § 16. V druhé části se nachází daň z příjmů právnických osob od §17 do §21. Ve třetí části se nachází společná ustanovení (§22 - §38fa). Ve čtvrté části zvláštní ustanovení pro vybírání daně z příjmu (§38g - §38w). V páté části se nachází registrace (§39 - §39b). V šesté části se nachází pravomoci vlády a ministerstva financí (§39p – §39-q) a v poslední části se nachází přechodná a závěrečná ustanovení (§40 - §42). (Daňové zákony, 2015)

První část

Obecně podle §2 platí, že poplatníci daně z příjmu FO jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR nebo daňovými nerezidenty. Podle §3 jsou předmětem daně:

- a) Příjmy ze závislé činnosti,
- b) příjmy ze samostatné činnosti,
- c) příjmy z kapitálového majetku,
- d) příjmy z nájmu,
- e) ostatní příjmy.

Dále §4 upravuje osvobození od daně. Tento paragraf se dále člení na §4a, který upravuje osvobození bezúplatných příjmů. To zahrnuje např. příjem z dědictví. Paragraf 5 uvádí pojmy, které se týkají základu daně a daňové ztráty. Další z důležitých paragrafů je §15, který udává nezdanitelné části základu daně. Od základu daně tak lze odečíst bezúplatné plnění, pokud přesáhne za zdaňovací období 2% nebo činí alespoň 1000 Kč. Další je §16 sazba daně. Tento paragraf nám udává sazbu daně, která je platná pro příslušný rok. (Daňové zákony, 2015)

Druhá část

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů §17 - §21 nám dále upravuje zákon o dani z příjmů PO.

První paragraf v druhé části zákona upravuje, kdo je poplatníkem daně. Jsou to:

- a) právnické osoby
- b) organizační složka státu,
- c) podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
- d) pod fond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
- e) fond penzijní společnosti, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího

důchodové spoření a podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,

f) svěřenecký fond podle občanského zákoníku,

g) jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena poplatníkem.

Následuje §18, který nám ukládá obecné ustanovení předmětu daně. Jako u daně z příjmů FO se zde nachází osvobození daně upravené §19 a osvobození bezúplatných příjmů v §19b. Dále v §20 základ daně a položky snižující základ daně. V bezúplatném plnění lze odečíst maximálně 10% ze základu daně sníženého podle §34. (Daňové zákony, 2015)

Třetí část

Třetí část nám udává co je zdrojem příjmů, co je považováno za základ daně, jaké máme odpisy hmotného majetku se všemi skupinami a sazbami, položky odčitatelné od základu daně, slevy na dani, daňové zvýhodnění, zvláštní sazby daně, zálohy a další. (Daňové zákony, 2015)

Čtvrtá část

Tato část řeší daňové přiznání, vybírání a placení záloh na daň, povinnosti plátců daně aj. (Daňové zákony, 2015)

Pátá část

Tato část pojednává o registraci. To znamená jaká je registrační povinnost poplatníka **daně z příjmů FO** a PO a jaká je registrační povinnost plátce daně. (Daňové zákony, 2015)

Šestá část

V této části se nachází pravomoci vlády a ministerstva financí. (Daňové zákony, 2015)

Sedmá část

V poslední části se nachází přechodná a závěrečná ustanovení. Nachází se zde §42 účinnosti, ve kterém je napsáno, že zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna

1993. V příloze č. 1 nalezneme třídění majetku do jednotlivých odpisových skupin 1 až 6. (Daňové zákony 2015)

5 Analýza daňového zatížení poplatníků u daně z příjmů FO

Analýza daňového zatížení poplatníků se zabývá lety 1992, 1994 a 2015.

K výpočtu jednotlivým příkladům, je potřeba určit vzorový příklad, na kterém se budou provádět jednotlivé výpočty:

Pan Novák je zaměstnancem společnosti XY a pobírá od svého zaměstnavatele měsíční mzdu (*tato částka se bude měnit v závislosti na roku, ke kterému příklad vztahujeme. Tato částka bude určena jako průměrná měsíční mzda roku, ve kterém počítáme daň z příjmů FO*).

Žije v domácnosti s manželkou, která je již několik let v invalidním důchodu a s dcerou, která studuje na VŠ a je jí 21 let. Dcera nemá vlastní příjem.

Pan Novák zaplatil příspěvky na penzijní připojištění (ve výši $\frac{1}{2}$ průměrného platu v daném roce) a ve stejné výši i pojistné na životní pojištění (*smlouvu uzavřel před 10 lety, to mu bylo 45 let*).

Dosáhl příjmů z prodeje ovoce a zeleniny ze své zahrady (ve výši 1,5 průměrné měsíční mzdy roku, ke kterému se vztahuje), (*= nejedná se o podnikání*).

Dále v průběhu roku dvakrát daroval krev na transfuzní stanici. Na toto darování má potvrzení. Věnoval pražské zoologické zahradě v průběhu roku na ochranu zvířat částku ve výši jednoho svého měsíčního platu ze závislé činnosti.

Měl příjem z pronájmu nebytových prostor. Neevidoval výdaje. (měsíční nájem činí $\frac{1}{4}$ z průměrného platu daného roku). Nebytové prostory pronajímal po celý rok.

Tab. 1 Průměrná měsíční mzda

Rok	Průměrný plat
2015*	26 287 Kč
2014	25 546 Kč
2013	26 637 Kč
2012	25 101 Kč
2011	24 126 Kč
2010	23 797 Kč
2009	23 344 Kč
2008	22 592 Kč
2007	20 957 Kč
2006	19 546 Kč
2005	18 344 Kč
2004	17 466 Kč
2003	16 430 Kč
2002	15 524 Kč
2001	14 378 Kč
2000	13 219 Kč
1999	12 797 Kč
1998	11 801 Kč
1997	10 802 Kč
1996	9 825 Kč
1995	8 307 Kč
1994	7 004 Kč
1993	5 904 Kč
1992	4 644 Kč
1991	3 792 Kč
1990	3 286 Kč

Zdroj: <http://www.investia.cz/prumerna-mzda> (údaje z ČSÚ, zpracovala investia.cz)

*) údaj je k 30. 6. 2015

5.1 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1992

Tato část bakalářské práce je věnována výpočtu daně z příjmů FO v roce 1992, podle platných daňových zákonů v tomto roce.

Ve sbírce zákonů České a Slovenské federativní republiky podle zákona 586 České národní rady ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmu se nachází, postup při výpočtu. Tento zákon neupravuje pouze zákon o dani z příjmů fyzických osob, ale také zákon o dani z příjmů právnických osob. V první části zákona se nachází daň z příjmů FO a v druhé části daň z příjmů PO.

Praktický příklad

Pan Novák je zaměstnancem společnosti XY a pobírá od svého zaměstnavatele měsíční mzdu 4.644,- Kčs.

Žije v domácnosti s manželkou, která je již několik let v invalidním důchodu a pobírá invalidní důchod a s dcerou, která studuje na VŠ a je jí 21 let. Dcera nemá vlastní příjem.

Pan Novák zaplatil příspěvky na penzijní připojištění ve výši 2.322,- Kčs a ve stejné výši i pojistné na životní pojištění (*smlouvu uzavřel před 10 lety, to mu bylo 45 let*).

Dosáhl příjmů z prodeje ovoce a zeleniny ze své zahrady ve výši 9.288,- Kč (= *nejedná se o podnikání*).

Dále v průběhu roku dvakrát daroval krev na transfuzní stanici. Na toto darování má potvrzení. Věnoval pražské zoologické zahradě v průběhu roku na ochranu zvířat částku ve výši 4.644,- Kčs.

Měl příjem z pronájmu nebytových prostor. Neevidoval výdaje. Měsíční nájem činí 1.161,- Kčs. Nebytové prostory pronajímal po celý rok.

Tab. 2 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1992

Paragraf	Text	Částka (Kčs)
§ 4	Osvobození od daně	/
§ 6	Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	55.728,-
§ 7	Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	0
§ 8	Příjmy z kapitálového majetku	0
§ 9	Příjmy z pronájmu	11.145,-
§ 10	Ostatní příjmy	6.966,-
§ 5	Základ daně	73.839,6
§ 15	Nezdanitelná část základu daně	
§ 15	• Poplatník	-20.400,-
§ 15	• Dítě	-9.000,-
§ 15	• Manželka	-12.000,-
§ 15	• Dar	-4.644,-
	ZD po odečtení nezdanitelné části	27.795,-
§ 16	Zaokrouhlení na celá sta dolů	27.700,-
§ 16	15%	4.155,-

Tabulka uvádí, kolik činily příjmy podle § 6 – 10, od kterých se vyvíjí základ daně pana Nováka. Pan Novák měl pouze příjmy ze závislé činnosti, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy. Příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a příjmů z kapitálového majetku nedosáhl. Po odečtení nezdanitelných částí od ZD podle §15, dostaneme ZD, ze kterého se bude počítat výše daně z příjmů FO pana Nováka. Před samotným výpočtem daňové povinnosti je potřeba ZD zaokrouhlit. Zákon o **dani z příjmů FO**, udává sazbu daně pro rok 1992 ve výši patnácti procent. Výše daňové povinnosti pana Nováka je 4.155,- Kčs.

Pokud se jedná o placení penzijního připojištění a životního pojištění, toto není nijak upraveno v platném znění zákona o dani z příjmů v roce 1992, kterou pan Novák bude platit. Stejně tomu je i u darování krve. Díky této situaci tyto částky

nijak neovlivnily výši daně. Pan Novák nemá daňově uznatelný nárok na úpravu daňového zatížení o tyto částky. Pokud by takto učinil jednalo by se o nelegální snižování daně, tzn. jednalo by se o daňový únik.

5.2 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1994

Tato část bakalářské práce je věnována příkladu z roku 1994.

Ve sbírce zákonů české republiky č. 75/1994 je uveden zákon upravující daň z příjmů FO a samozřejmě daň z příjmů PO. Tento zákon byl upravován a vyhlášen v úplném znění zákona České národní rady ze dne 20. listopadu 1994 č. 586 Sb., o daních z příjmů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem České národní rady ze dne 21. prosince 1992 č. 35 Sb., zákonem ze dne 25. února 1993 č. 96 Sb., zákonem ze dne 19. května 1993 č. 157 Sb., zákonem ze dne 10. července 1993 č. 196 Sb., zákonem ze dne 3. prosince 1993 č. 323 Sb. A zákonem ze dne 16. února 1994 č. 42 Sb. (Sbírka zákonů, 1994) Výpočet změn provedených v dani z příjmů, naznačuje, že tato daň byla pouze upravena pro daňovou reformu v roce 1993 a je dále upravována podle současného dění.

Praktický příklad

Pan Novák je zaměstnancem společnosti XY a pobírá od svého zaměstnavatele měsíční mzdu 7.004,- Kč.

Žije v domácnosti s manželkou, která je již několik let v invalidním důchodu a pobírá invalidní důchod a s dcerou, která studuje na VŠ a je jí 21 let. Dcera nemá vlastní příjem.

Pan Novák zaplatil příspěvky na penzijní připojištění ve výši 3.502,- Kč a ve stejné výši i pojistné na životní pojištění (*smlouvu uzavřel před 10 lety, to mu bylo 45 let*).

Dosáhl příjmů z prodeje ovoce a zeleniny ze své zahrady ve výši 14.008,- Kč (= *nejedná se o podnikání*).

Dále v průběhu roku dvakrát daroval krev na transfuzní stanici. Na toto darování má potvrzení. Věnoval pražské zoologické zahradě v průběhu roku na ochranu zvířat částku ve výši 7.004,- Kč.

Měl příjem z pronájmu nebytových prostor. Neevidoval výdaje. Měsíční nájem činí 1.751,- Kč. Nebytové prostory pronajímal po celý rok.

Tab. 3 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1994

Paragraf	Text	Částka (Kč)
§ 4	Osvobození od daně	/
§ 6	Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	84.048,-
§ 7	Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	0
§ 8	Příjmy z kapitálového majetku	0
§ 9	Příjmy z pronájmu	16.809,60
§ 10	Ostatní příjmy	10.506,-
§ 5	Základ daně	111.363,60
§ 15	Nezdanitelná část základu daně	
§ 15	• Poplatník	-21.600,-
§ 15	• Dítě	-10.400,-
§ 15	• Manželka	-12.000,-
§ 15	• Dar	-7.004,-
	ZD po odečtení nezdanitelné části	59.959,60
§ 16	Zaokrouhlení na celá sta dolů	59.900,-
§ 16	5%	2.995,-

Pan Novák měl v roce 1994 příjmy ze závislé činnosti, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy. Příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a příjmů z kapitálového majetku nedosáhl.

Součet dílčích základů daně pana Nováka činí 111.363,60 Kč. Od tohoto ZD se dále odčte podle §15 nezdanitelné části, které jsou v tomto případě tvořeny částkou na poplatníka, manželku, dítě a dary. Dary pan Novák uplatní pouze pokud splní zákonem danou podmínku:

- Poskytne dar některé z organizací vypsáné v §15, odst. 8.
- Částka daru přesáhne minimální hranici 1.000,- Kč nebo bude vyšší než 2% ze ZD daného období.

- V úhrnu odečte maximálně 10% ze ZD.

Tyto podmínky pan Novák splnil, proto odečítá od ZD dar ve výši 7.004,- Kč. ZD po odečtení nezdanitelných částí a po zaokrouhlení činí 59.900,- Kč. Podle § 16 je pan Novák v první kategorii placení daní, tudíž platí daň ve výši 5% ze ZD.

Celková výše daně z příjmů FO, kterou pan Novák zaplatí je 2.995,- Kč.

Pokud jde o penzijní a životní pojištění, platí zde stejná situace jako v roce 1992.

Tab. 4 Sazby daně z příjmů v roce 1994

Ze ZD		Daň	Ze ZD přesahující (Kč)
Od Kč	Do Kč		
1	0	60.000	5%
2	60.000	120.000	9.000 Kč + 20% 60.000
3	120.000	180.000	21.000 Kč + 25% 120.000
4	180.000	540.000	36.000 Kč + 32% 180.000
5	540.000	1.080.000	151.200 Kč + 40% 540.000
6	1.080.000	A výše	367.200 Kč + 44% 1.080.000

Zdroj: Daň z příjmů z roku 1994

5.3 Výpočet daně z příjmů FO v roce 2015

Tato část praktické bakalářské práce se věnuje příkladu z roku 2015.

Zákon o dani z příjmů v roce 2015 je upraven zákonem č. 586/1992 Sb., který byl dále upravován ve znění zákona ČNR č. 35/1993 Sb., zákona ČNR č. 96/1993 Sb., zákona ČNR č. 157/1993 Sb., až po zákonné opatření č. 344/2013 Sb., nález Ústavního soudu č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb. a zákona č. 267/2014 Sb.

V součtu prošel zákon o dani z příjmů do roku 2015 **147 úpravami**, než došel do znění, ve kterém ho známe dnes.

Praktický příklad

Pan Novák je zaměstnancem společnosti XY a pobírá od svého zaměstnavatele měsíční mzdu 26.287,-Kč.

Žije v domácnosti s manželkou, která je již několik let v invalidním důchodu a pobírá invalidní důchod a s dcerou, která studuje na VŠ a je jí 21 let. Dcera nemá vlastní příjem.

Pan Novák zaplatil příspěvky na penzijní připojištění ve výši 13.143,50 Kč a ve stejné výši i pojistné na životní pojištění (*smlouvu uzavřel před 10 lety, to mu bylo 45 let*).

Dosáhl příjmů z prodeje ovoce a zeleniny ze své zahrady ve výši 39.430,50 Kč (= *nejedná se o podnikání*).

Dále v průběhu roku dvakrát daroval krev na transfuzní stanici. Na toto darování má potvrzení. Věnoval pražské zoologické zahradě v průběhu roku na ochranu zvířat částku ve výši 26.287,- Kč.

Měl příjem z pronájmu nebytových prostor. Neevidoval výdaje. Měsíční nájem činí 6.571,75 Kč. Nebytové prostory pronajímal po celý rok.

Tab. 5 Výpočet daně z příjmů FO v roce 2015

Paragraf	Text	Částka (Kč)
§ 4	Osvobození od daně	/
§ 6	Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	315.444,-
§ 7	Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	0
§ 8	Příjmy z kapitálového majetku	0
§ 9	Příjmy z pronájmu	55.202,70
§ 10	Ostatní příjmy	39.430,50
§ 5	Základ daně	410.077,20
§ 15	Nezdanitelná část základu daně	
§ 15	• Dar	-30.287,-
§ 15	• Penzijní připojištění	-1.143,50
§ 15	• Životní pojištění	-12.000,-
§	ZD po odečtení nezdanitelné části	366.646,70
§ 16	Zaokrouhlení na celá sta dolů	366.600,-
§ 16	15%	54.990,-
§ 35ba	Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob	
	• Poplatník	-24.840,-
	• Manželka	-24.840,-
§ 35c	Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů FO	
	• Dítě	-13.404,-
	Daň	-8.094,-

Po sečtení dílčích základů daně pana Nováka podle § 6 -10 se získá součet dílčích ZD, který činí 410.077,20 Kč. V tomto bodě se mění výpočet daně z příjmů oproti předešlým příkladům. Zde v nezdanitelných částech základu daně se

odečtou dary, a konečně se dostává do daně z příjmů i penzijní připojištění a životní pojištění. Penzijní připojištění je upraveno §15, odst. 5 písmeno a). Pan Novák může odečíst od svého ZD nejvýše 12.000,- Kč z částky, kterou zaplatil sníženou o 12.000,- Kč. Pokud jde o životní pojištění to je upraveno v §15, odst. 6. Maximální možná částka, kterou si pan Novák může odečíst od svého ZD je 12.000,- Kč.

V §15 jsou také upraveny podmínky pro odečtení darů, které jsou:

- Poskytne dar některé z organizací vypsané v §15, odst. 1
- Částka daru přesáhne minimální hranici 1.000,- Kč nebo bude vyšší než 2% ze ZD daného období.
- V úhrnu odečte maximálně 15% ze ZD.

Po odečtení nezdanitelných částí, dostaneme ZD, z kterého vypočítáme daň ve výši 15%, která činí 54.990,- Kč. Tímto bodem končily předešlé příklady, ale v příkladu z roku 2015 jsme dosud neuplatnili slevu na poplatníka a manželku a daňové zvýhodnění na dítě. Toto je upraveno v § 35ba a §35c. Po odečtení slev na dani a daňového zvýhodnění dostaneme konečnou částku, kterou pan Novák zaplatí.

V tomto případě jsme se dostali do záporných hodnot, to znamená, že pan Novák žádné daně platit nebude a dostane od finančního úřadu částku 8.094,- Kč.

6 Komparace zjištěných výsledků

6.1 Komparace daňových zákonů o dani z příjmů v jednotlivých letech

Pokud se porovnávají jednotlivé zákony o daních z příjmů, je vidět, že §1 a §2 jsou ve všech třech letech velmi podobné, liší se pouze terminologií. Dále §3 je podobný v letech 1992 a 1994, ale v roce 2015 je již daleko obsáhlejší. U §4 můžeme sledovat postupné rozšiřování, až do podoby v roce 2015, kdy je do zákona o daních z příjmu zařazen §4a osvobození bezúplatných příjmů. Dále §5, který je stejně jako §4 rozšiřován.

V § 6 – 10 jsou detailněji popsány předměty daně fyzických osob.

V §10 ostatní příjmy, je dále upraveno, co je osvobozeno, kromě příjmů uvedených v §4. V roce 1992 a 1994 se jednalo o:

- Příjmy podle odst. 1, které nepřesáhly částku 6.000,- Kčs v úhrnu za zdaňovací období.
- Výhry z loterií, sázek a podobných her, které jsou provozované na základě povolení, které je vydáno na základě zvláštních předpisů.

V roce 2015 se jedná o:

- Příjmy podle odst. 1, které nepřesáhli částku 30.000,- Kč v úhrnu za zdaňovací období.
- Příjmy, které plynou z chovu včel a nepřekročí ve ZO počet včelstev 60. Částka na jedno včelstvo je 500,- Kč.
- Výhry z loterií, sázek a jiných podobných her provozovaných podle zvláštních právních předpisů.
- Bezúplatné příjmy
  - Od příbuzného v přímé nebo nepřímé linii.
  - Od osoby, se kterou žil poplatník v jedné domácnosti, nejméně po dobu jednoho roku.
  - Příjmy nabyté příležitostně, pokud částka nepřevyšuje 15.000,- Kč ve ZO.

Nyní nastávají v komparaci těchto třech zákonů o dani z příjmů značnější rozdíly. V §11 se uvádí, jak se vypočítá příjem spoluvlastníka. Tento paragraf je od roku 2013 zrušen. V letech 1992 a 1994 je §12-14 vysvětleno, jak vypočítat příjem účastníka sdružení, které není právnickou osobou, výpočet ZD společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti a výpočet daně z příjmů dosažených za více ZO. Toto se v roce 2015 nenachází. V tomto roce zde máme popsány společné příjmy a výdaje, příjmy a výdaje spolupracujících osob a §14 je úplně zrušen již od roku 2007.

Nyní se dostáváme, v komparaci daně z příjmů FO do části, která je pro správný výpočet daně velmi důležitá. Jedná se o §15, nezdanitelná část základu daně. V roce 1992 se v §15 nachází tato snížení ZD:

Tab. 6 Položky snižující základ daně v roce 1992

Důvod snížení	Částka (Kčs)
Poplatník	20.400,-
Vyživované dítě, žijící ve společné domácnosti	9.000,-
Manželka pokud její příjem nepřesáhne 20.400,- ročně	12.000,-
Poplatník pobírá částečný invalidní důchod	6.000,-
Poplatník pobírá invalidní důchod nebo jiný důchod	12.000,-
Poplatník je držitelem průkazu ZTP-P	36.000,-
Dary	Minimální hranice 1.000,- nebo 2% ze ZD
	Maximální hranice 10% ze ZD

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §15

V roce 1994 se v §15 nachází tyto částky snižující ZD:

Tab. 7 Položky snižující základ daně v roce 1994

Důvod snížení	Částka (Kč)
Poplatník	21.600,-
Vyživované dítě, žijící ve společné domácnosti	10.800,-
Manželka pokud její příjem nepřesáhne 21.600,- ročně	12.000,-
Manželka je držitelem průkazu ZTP-P	24.000,-
Poplatník pobírá částečný invalidní důchod	6.000,-
Poplatník pobírá invalidní důchod nebo jiný důchod	12.000,-
Poplatník je držitelem průkazu ZTP-P	36.000,-
Je-li poplatník žákem nebo studentem soustavně se připravujícím na budoucí povolání	6.000,-
Dary	Minimální hranice 1.000,- nebo 2% ze ZD
	Maximální hranice 10% ze ZD

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §15

V roce 2015 v §15 jsou uvedeny tyto částky snižující ZD:

Tab. 8 Položky snižující základ daně v roce 2015

Důvod snížení	Částka (Kč)
Poskytnuté bezúplatné plnění (dary)	Minimální hranice 1.000,- nebo 2% ze ZD
	Maximální hranice 15% ze ZD
Úroky zaplacené ve ZO	
Vypořádání společného jmění manželů nebo spoludědiců	
Příspěvek na penzijní připojištění (=částka zaplacená v úhrnu snižená o 12.000,-)	Maximální hranice 12.000,-
Životní pojištění	12.000,-
Zaplacené členské příspěvky	1,5% zdanitelných příjmů Maximálně do výše 3.000,-
Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání	Maximální hranice 10.000,-
Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání u poplatníka se zdravotním postižením	13.000,-
Úhrada za zkoušky ověřující další vzdělání u poplatníka s těžkým zdravotním postižením	15.000,-

Zdroj: Zákon o dani z příjmů, §15

Jak je vidět z výše uvedených tabulek, dříve bylo snížení na manželku, na dítě a na poplatníka uváděno již v §15. V roce 2015 takováto snížení najdeme také, ale až v § 35ba a § 35c ve třetí části, ve společném ustanovení. V letech 1992 a 1994 není žádná zmínka o placení penzijního připojištění a životního pojištění, jelikož u penzijního připojištění se musí jednat o penzijní připojištění se státním příspěvkem. V minulosti stát nepřispíval na připojištění, toto je novinka dnešní doby.

Tímto se dostáváme na konec první části daně z příjmů, kde se nachází §16 sazba daně. Zde se nachází sazby, podle kterých je daň vypočítána. Před samotným výpočtem je ale potřeba ZD zaokrouhlit. V tomto případě se všechny 3 zákony o dani z příjmu shodují na zaokrouhlení na sta Kč (Kčs) dolů.

Tab. 9 Sazba daně v roce 1992

	Ze ZD		Daň	Ze ZD přesahující (Kčs)
	Od Kčs	Do Kčs		
1	0	60.000	15%	
2	60.000	120.000	9.000 Kčs + 20%	60.000
3	120.000	180.000	21.000Kčs+ 25%	120.000
4	180.000	540.000	36.000 Kčs + 32%	180.000
5	540.000	1.080.000	151.200 Kčs + 40%	540.000
6	1.080.000	A výše	367.200 Kčs + 47%	1.080.000

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §16

Tab. 10 Sazba daně v roce 1994

	Ze ZD		Daň	Ze ZD přesahující (Kč)
	Od Kč	Do Kč		
1	0	60.000	5%	
2	60.000	120.000	9.000 Kč + 20%	60.000
3	120.000	180.000	21.000 Kč + 25%	120.000
4	180.000	540.000	36.000 Kč + 32%	180.000
5	540.000	1.080.000	151.200 Kč + 40%	540.000
6	1.080.000	A výše	367.200 Kč + 44%	1.080.000

Zdroj: Zákon o dani z příjmů, §16

Tab. 11 Sazba daně v roce 2015

	Ze ZD	Daň
1	Konkrétní FO	15%
2	Solidární zvýšení daně	7%

Zdroj: Daňové zákony, 2015

Solidární zvýšení daně se počítá z kladného rozdílu mezi:

- a) Součtem příjmů zahrnovaných do dílčího ZD podle §6 a dílčího ZD podle §7 v příslušném ZO.
- b) 48 násobek průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení.

Pokud nastane jedna z těchto situací, zvyšuje se ZD o 7% ze základu daně. Zdaňovací období daně z příjmů FO je kalendářní rok.

Nyní pokračuje druhá část daň z příjmů právnických osob, která zahrnuje §17-21i.

Dále máme třetí část společná ustanovení, která zahrnuje §22-38fa. v této části zákonu o daních z příjmů považuji za důležité zmínit rozdíly při odepisování majetku. Tato část sice spadá pod daň z příjmů právnických osob, ale je zajímavé pozorovat, jak byly sazby vysoké, a postupem času byly snižovány. Domnívám se, že tato situace nastala z důvodu zavedení šesté odpisové skupiny. V letech 1992 a 1994 jsme měli pouze 5 odpisových skupin

Pokud se vrátíme zpět k FO, pokročíme až na §35ba. Tento paragraf se v letech 92 a 94 nenachází. Je to způsobené tím, že tyto slevy na dani, byly dříve uvedeny v nezdanitelných částech.

Tab. 12 Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů FO

Sleva	Částka (Kč)
Na poplatníka	24.840,-
Na manželku (manžela), pokud nemá vlastní příjem přesahující 68.000,- ve ZO	24.840,-
Manželka (manžel) držitel průkazu ZTP/P	49.680,-
Základní sleva na invaliditu	2.520,-
Rozšířená sleva na invaliditu	5.040,-
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16.140,-
Sleva na studenta, po kterou se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem	4.020,-

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §35ba

Dále zde máme §35c, který se taktéž v letech 92 a 94 nenachází. V tomto paragrafu najdeme daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob.

Tab. 13 Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů FO

Daňové zvýhodnění	Částka (Kč)
Na vyživované dítě	
• Jedno dítě	13.404,-
• Druhé dítě	15.804,-
• Třetí a každé další dítě	17.004,-

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §35c

Dále v §35c v odst. 3 je uvedena částka daňového bonusu, který se může uplatnit. Jeho minimální částka je 100,- Kč a maximální je 60.300,- Kč.

Všechny 3 zákony se shodnou až na §36 zvláštní sazby daně. V roce 1992 a 1994 jsou to tyto:

Tab. 14 Zvláštní sazby daně v roce 1992 a 1994

Příjem	Sazba v %
Část příjmů uvedených v §22	25%
Z nájemného	25%
Z nájemného při sjednání práva o koupi najaté věci	1%
Výnosy z akcií, podílových listů, Dluhopisů, z podílů ze zisku, z vypořádacího podílu, z podílu na likvidačním zůstatku	25%
Z cen veřejných soutěží a ze sportovních soutěží	20%
Část příjmů uvedených v §8	15%
Z příjmů autorů za příspěvek do novin	10%

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §36

V roce 2015 se jedná o tyto zvláštní sazby daně:

Tab. 15 Zvláštní sazby daně v roce 2015

Příjem	Sazba v %
Část příjmů uvedených v §22	15%
Pro poplatníky, kteří nejsou daňovými rezidenty státu	35%
Úplata u finančního leasingu	5%
Z podílu na zisku, z vypořádacího podílu, z podílu na likvidačním zůstatku, z vyrovnání, z příjmu plynoucím FO z úroků, výher a jiných prostředků, z příjmu z jednorázové náhrady práv, z příjmu komplementáře komanditní společnost, z výluhového příspěvku a dobytého u vojáků z povolání	15%

Zdroj: zákon o dani z příjmů, §36

Nakonec část 4 přechodná a závěrečná ustanovení v letech 92 a 94 a zvláštní ustanovení pro vybírání daně z příjmu v roce 2015.

Pouze v roce 2015 se nachází pátá část – registrace, šestá část – pravomoci vlády a ministerstva financí, část sedmá – přechodná a závěrečná ustanovení.

Ve čtvrté části let 92 a 94 se nachází stejný paragraf, jako v sedmé části roku 2015. Jedná se o §42 účinnost. V tomto paragrafu se nachází, kdy zákon nabyl účinnosti. Bylo to v letech:

Tab. 16 Nabytí účinnosti

Příklad z roku	Účinnost
1992	1. ledna 1992
1994	1. ledna 1993
2015	1. ledna 1993

Zdroj: vlastní zpracování dle (Sbírka zákonů, 1992; Sbírka zákonů, 1994; Daňové zákony, 2015)

6.2 Shrnutí rozdílů v pozorovaných zákonech o dani z příjmů

Při komparaci jednotlivých příkladů, je největší rozdíl v uplatňování penzijního připojištění a životního pojištění. Tyto dvě položky nebyly v minulosti uplatňovány, a tudíž se nám nemohl základ daně snížit.

Další rozdíl ve výpočtech je v tom, v jaké části příkladu jsou uplatňovány slevy a daňové zvýhodnění. V minulosti tyto částky byly zahrnuty do nezdanitelných částí, tudíž se odečítaly od základu daně a až poté, byla počítána samotná daň. V současnosti jsou tyto částky odečítány až po stanovení daně ze základu daně z příjmů.

Myslím si, že pokud na příklad nahlédneme z pozice státu, dřívější uplatňování slev a daňového zvýhodnění bylo výhodnější než v současné době. Poplatník si odečetl tyto částky od základu daně, který pak zdaňoval.

Pokud se podíváme na konkrétní částky, které si poplatník může odečíst na slevách a daňovém zvýhodnění (tehdy v rámci nezdanitelné části daně) zjistíme, že částky jsou různé. Toto je samozřejmě způsobeno inflací a dalšími faktory. Zajímavé však je, pokud porovnáme částky odčitatelné od ZD s průměrnou mzdou té doby. V minulosti tyto částky daleko přesahovaly průměrnou mzdu, zato v dnešní době, se tyto částky pohybují pod průměrnou mzdou. V rozmezí více než 20 let, částka na poplatníka vzrostla o necelé 4.500 Kč. V porovnání s inflací, nárůstem průměrné mzdy a dalších ukazatelů toto není velký nárůst.

Pokud na odečítání slev a daňového zvýhodnění pohlédneme z pohledu poplatníka, myslím si, že dnešní stav je pro něj přívětivější. Pokud nemá poplatník velké příjmy, tudíž nedosáhne velkého základu daně, ze kterého se následně počítá

daň, a od kterého se odečítají slevy a daňové zvýhodnění může se dostat na velmi nízkou finální odváděnou daň státu.

V neposlední řadě jsou změny u sazeb daně v minulosti a současnosti. Nyní se platí 15%. Tak tomu bylo i v roce 1992. Pouze rok 1994 je výjimka, to se platila daň 5%. Důležité je zmínit, že v letech 92 a 94 byly sazby daně odstupňované podle základu daně. Pokud základ daně přesáhl hodnotu 60.000,- Kč (Kčs) počítala se daň podle tabulky plus jedna konstantní částka, ke které se přičetla procentní sazba ze základu daně přesahující určitou hodnotu.

Pokud tuto praktiku z minulosti budeme porovnávat, můžeme tak udělat se solidární zvýšení daně. Ta se sice počítá jinak, ale také se jedná o zvýšení celkové zaplacené daně z příjmů fyzických osob.

V daňových soustavách můžeme pozorovat, jak se v několika desetiletí měnila terminologie a vyvíjela se naše daňová soustava. Myslím si, že k větším změnám mohlo dojít. Jelikož se v České republice nachází mnoho občanů, kteří pobírají plat od svých zaměstnavatelů, a dotýká se jich situace s placením daní, měl by na ně stát při novelizacích zákona o dani z příjmů více myslet. Na druhou stranu daň z příjmů tvoří nezanedbatelnou částku příjmů do státního rozpočtu a to je důvod, proč si myslím, že naši zákonodárci nesnižují sazby daně z příjmů FO.

6.3 Komparace vzorových příkladů v jednotlivých letech

Komparace v tomto případě není úplně snadná. Pro výpočet daně z příjmů FO, byly použity hodnoty vztažené k určitému roku, ke kterému byl výpočet prováděn.

Pokud porovnáme samotné výsledky, zjistíme, že nejlépe by na tom byl pan Novák v roce 2015, kdy má přeplatek na dani. Největší daň by pan Novák platil v roce 1992.

Pokud půjdeme od začátku výpočtu daně z příjmů FO pana Nováka, vidíme, že ZD roste. To je způsobeno nárůstem hrubé měsíční mzdy, která sloužila pro výpočet. Velký rozdíl je dále v nezdanitelných částech základu daně. V letech 1992 a 1994 si v nezdanitelných částech pan Novák odečetl slevu na poplatníka, dítě, manželku a dar. Pokud jde o rok 2015 tak v nezdanitelných částech tohoto roku měl pan Novák pouze dar, penzijní připojištění a životní pojištění. Tyto poslední dvě hodnoty jsou novinka oproti předešlým dvěma příkladům.

Pokud porovnááme jednotlivé sazby na poplatníka, dítě a manželku vidíme, že se částky i při velkém nárůstu průměrné mzdy, inflace a velkému časovému rozpětí příliš neliší až na slevu na manželku. Tato sazba se zvedla dvojnásobně.

Po odečtení nezdanitelných částech od základu daně, se celý ZD zaokrouhlil na celá sta dolů. Toto je jeden z mála bodů, na kterém se shodnout všechny 3 znění zákonů o dani z příjmů. Dále je vypočítána daň v procentní výši. V tomto bodě se opět rozcházejí výpočty těchto tří případů.

Roky 1992 a 1994 jsou kompletní a již známe celkovou výši daně, ale rok 2015 dále pokračuje odečtením slevy na poplatníka a manželku a daňového zvýhodnění na dítě. Tento bod sledávám jako největší rozdíl ve výpočtu. V předešlých případech bylo vše uplatněno před výpočtem samotné daně, pouze u výpočtu daně z příjmů v roce 2015 byly odečítány slevy a daňové zvýhodnění po výpočtu samotné daně.

Závěr

V této bakalářské práci byla provedena deskripce základních kamenů vzniku daní, poplatky vybírané v českých zemích v době středověku, novověku, v období Československé republiky, ve 20. století až po složité propracování daňových zákonů v současnosti. V bakalářské práci byly vysvětleny první počátky daní, s tehdejší terminologií daní a poplatků až po daně a poplatky vybírané na území dnešní České Republiky. Dále se zabývá dnešní, ne příliš daňově jednoduchou situací.

Teoretická část práce vycházela z charakteristik a principů jednotlivých daní vybíraných a odváděných státu za účelem fungování a na podporu sociální správy.

Část teoretické bakalářské práce provádí deskripci významu Lafferovy křivky a použití daňových termínů.

V poslední části teoretické bakalářské práce se nachází deskripce daňových soustav ve sledovaných obdobích. Jedná se o daňové soustavy v roce 1992, 1994 a v roce 2015. Na konci této kapitoly je provedena komparace uvedených daňových soustav.

Jedna z velmi důležitých částí bakalářské práce je část popisující terminologii související s daněmi. V dnešní době je nezbytné znát jednotlivé termíny pro správné určení, kdo daň platí, kdo ji odvádí, z čeho se daň platí, v jaké výši se platí a jak si daňovou povinnost co nejlépe optimalizovat.

V komparaci zjištěných výsledků jsem došla k názoru, že se daňové zákony stávají obsáhlejšími, složitější a pro osoby které nemají právnické vzdělání komplikovanější.

Toto je velký problém dnešní doby. Daňové zákony jsou napsány velmi složitým právnickým jazykem, který není srozumitelný obyčejným občanům, kteří se o danou problematiku nezabývají do hloubky. Vysvětlit jednotlivé termíny a popsat výpočet daně z příjmů byl jeden z cílů dané bakalářské práce, kterého se mi povedlo dosáhnout. V praktické části jak už jsem uvedla je rozebráno několik příkladů výpočtu daně z příjmů v několika letech. Zjistila jsem, že pro výpočet těchto příkladů je zapotřebí dobrá znalost jazyka, ve kterém jsou daňové zákony

napsány a velká pozornost při pročitání jednotlivých paragrafů, upravující jednotlivé daně.

Pokud jde o daňové zatížení poplatníků, v minulosti bylo vyšší, pokud si zaměstnanec vydělal více než základní základ daně. Pokud tomu tak bylo, odváděl o dost vyšší daně. v dnešní době se také neplatí pouze jedna daň z příjmů fyzických osob. V daňových zákonech se nachází v §16a zmínka o solidární zvýšení daně. Této solidární zvýšení daně ale není tak snadné dosáhnout jako tomu tak bylo u zvýšení daně v minulosti. Pokud jde o solidární zvýšení daně v současné době jedná se o 7% v minulosti se tato procenta pohybovala od 20% do 47% což jsou enormní odvody na daních, pokud váš ZD přesáhl stanovenou hodnotu.

Seznam literatury

Katedra veřejných financí VŠE [database online]. Praha: Daňové reformy ČR, [cit. 19. 10. 2015]. Dostupné z URL <http://kvf.vse.cz/storage/1218123709_sb_vancurova.pdf>.

Starý, M. Dějiny daní a poplatků. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. ISBN 978-80-87109-15-1.

Picmaus F. a kol. Daně, odvody a poplatky v ČSSR. 2. vyd. Praha: SNTL – Nakladatelství technické literatury, 1985.

Svátková, S. Bakalářské minimum z daní. 23. vyd. Praha: Trizonia, 1994. ISBN 80-85573-24-5.

Vančurová, A. Daňový systém ČR 2012. 11. vyd. Praha: VOX a.s., 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.

Široký, J. Daňové teorie s praktickou aplikací. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-413-9.

Beňová, K. Daně a daňová soustava. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola podnikání, a.s. v Ostravě, 2007. ISBN 978-86764-75-7.

Internetový portál business Info [database online]. [cit. 3. 11. 2015]. Dostupné z URL <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-dedicka-darovaci-prevodu-nemovitosti-7561.html>>

Vančurová, A. Daňový systém ČR 2014. 12. vyd. Praha: VOX a.s., 2014. ISBN 978-80-87480-23-6.

Internetový portál investia [database online]. [cit. 18. 11. 2015]. Dostupné z URL <<http://www.investia.cz/prumerna-mzda>>

Smith, A. pojednání o podstatě a původu bohatství národů. 6. vyd. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1950. ISBN 808-6389-15-4.

Boněk, V. Historie daňové správy v českých zemích ve 20. Století. Daně. 1993, č.2.

Stibůrková, J. Daňová soustava. 1. vyd. Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2010. ISBN 978-80-7314-210-0.

Puchinger, Z. Úvodní kapitoly k daňové teorii: daňová soustava ČR. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1298-5.

Vančurová, A. Daňový systém ČR 2010. 10. vyd. Praha: VOX a.s., 2010. ISBN 978-80-86324-86-9.

Zákony

Daňové zákony. 1. Vyd. Brno: BizBooks, 2015.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č.586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů

Zákon č. 75/1994 Sb., České národní rady o daních z příjmů

Zákon č. 267/2014 Sb., o daních z příjmů

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Daňová soustava platná do roku 1800 – přímé daně	14
Obr. 2 Daňová soustava platná do roku 1800 – nepřímé daně	15
Obr. 3 Druhy sazeb daně	24
Obr. 4 Vztah vyjádření základu daně a sazby daně	24
Obr. 5 Předmět daně	25
Obr. 6 Absolutní a relativní sleva na dani	26
Obr. 7 Standardní a nestandardní slevy na dani	27
Obr. 8 Lafferova křivka	30
Obr. 9 Daňová soustava ČSR v letech 1990 - 1992	32
Obr. 10 Daňová soustava ČR v roce 1993	34
Obr. 11 Daňová soustava ČR v roce 2015	35
Obr. 12 Daňová soustava ČR v roce 2015 – přímé daně	36
Obr. 13 Daňová soustava ČR v roce 2015 – nepřímé daně	37
Obr. 14 Srovnání daní ČR před a po reformě k 1. 1. 1993 (vlevo po, vpravo před reformou)	38
Obr. 15 Srovnání daní ČR k 1. 1. 1993 a k 1. 1. 2015 (vlevo po, vpravo před reformou)	39

Seznam tabulek

Tab. 1 Průměrná měsíční mzda	47
Tab. 2 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1992	49
Tab. 3 Výpočet daně z příjmů FO v roce 1994	51
Tab. 4 Sazby daně z příjmů v roce 1994	52
Tab. 5 Výpočet daně z příjmů FO v roce 2015	54

Tab. 6 Položky snižující základ daně v roce 1992.....	57
Tab. 7 Položky snižující základ daně v roce 1994.....	58
Tab. 8 Položky snižující základ daně v roce 2015.....	59
Tab. 9 Sazba daně v roce 1992	60
Tab. 10 Sazba daně v roce 1994	60
Tab. 11 Sazba daně v roce 2015	61
Tab. 12 Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů FO.....	62
Tab. 13 Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů FO	62
Tab. 14 Zvláštní sazby daně v roce 1992 a 1994.....	63
Tab. 15 Zvláštní sazby daně v roce 2015.....	64
Tab. 16 Nabytí účinnosti.....	65

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Kateřina Kulhavá		
STUDIJNÍ OBOR	6208R087 Podniková ekonomika a management obchodu		
NÁZEV PRÁCE	Porovnání daňové soustavy do roku 1992 s daňovou soustavou od roku 1993 v České republice		
VEDOUCÍ PRÁCE	Ing. Josef Horák, Ph.D.		
KATEDRA	KFMU - Katedra finančního a manažerského účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2015
POČET STRAN	73		
POČET OBRÁZKŮ	15		
POČET TABULEK	16		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Tato bakalářská práce je zaměřena na porovnání daňové soustavy do roku 1992 s daňovou soustavou od roku 1993 v České republice. Cílem práce je zjištění daňového zatížení fyzických osob v jednotlivých sledovaných letech.</p> <p>V teoretické části je nejprve vysvětlen vznik daní a jeho postupný vývoj. Dále je popsána terminologie nezbytná k pochopení daní a daňového zatížení jednotlivých plátců a poplatníků daně. Dále deskripce členění daní, které vychází z popisu terminologie pro správné pochopení celé daňové problematiky.</p> <p>Praktická část je zaměřena na konkrétní problematiku daní, a to na daň z příjmů fyzických osob. Tato problematika se dotýká většiny občanů daného státu, a přesto není dostatečně pochopena. V praktické části se zabýváme, výpočtem několika daní v několika letech a porovnáváme zjištěné výsledky.</p> <p>Závěr práce se věnuje shrnutí zjištěných dat a celkovému vyhodnocení a pohledu na daň z příjmů fyzických osob.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	Daň, daňová soustava, poplatník daně, plátce daně, daňové zákony		
PRÁCE OBSAHUJE UTAJENÉ ČÁSTI: Ne			

ANNOTATION

AUTHOR	Kateřina Kulhavá		
FIELD	6208R087 Business Management and Sales		
THESIS TITLE	Comparison of the tax systém by 1992 with tax systém since 1993 in the Czech Republic.		
SUPERVISOR	Ing. Josef Horák, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFMU - Department of Financial and Managerial Accounting	YEAR	2015
NUMBER OF PAGES	73		
NUMBER OF PICTURES	15		
NUMBER OF TABLES	16		
NUMBER OF APPENDICES	0		
SUMMARY	<p>This bachelor thesis is focused on drawing a comparison between tax system before 1992 and the tax system after 1993 in the Czech Republic. The aim of this thesis is to find out the tax burden of income accruing to natural persons in each of selected year.</p> <p>The theoretical part describes the history of taxes and its evolution and basic tax terms indispensable for its understanding. In addition theoretical part deals with the tax structure which is based on description of tax terminology.</p> <p>The practical part is focused on taxation of income accruing to natural persons. Personal Income Tax has and influence on most of citizens of the state. However it is not fully understood. The practical part deals with the calculation of Personal Income Tax in selected years and afterwards the obtained results are compared.</p> <p>The conclusion deals with a summary of data and an overall assessment and view of the tax on personal income.</p>		
KEY WORDS	Tax, tax system, taxpayer, tax payer, tax laws		
THESIS INCLUDES UNDISCLOSED PARTS: No			